

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre . . . 20— korona.
Hét évre . . . 14— korona.
Negyed évre . . . 7— korona.
Egy hónapra . . . 2.40 korona.

VIDEKEN:

Egy évre . . . 22— korona.
Hét évre . . . 16— korona.
Negyed évre . . . 8— korona.
Egy hónapra . . . 2.80 korona.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résvény-

Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Csütörtök, augusztus 10.

Orosz hullamezők
állásaink előtt.

Ellenséges osztagok elérték Görzöt.

Budapest, augusztus 9. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Károly főherceg altábornagy hadseregének harcvezetése:

A Kápol területen, Bukovinában az ellenséget észak felé visszavetítettük. A felső Pruthon csapataink a Worech tótól nyugatra fekvő magaslatokat elfoglalták. A tegnapi éjszakai harcok következtében az Ottynánál harcoló erőink egy állásuktól nyugatra előkészített állásba vezettetettek vissza. A harci tevékenység ezen a területen tegnap egész nap változatlan hevesseggel tartott. Bothmer gróf hadseregének deli szárnyán a cs. és kir. ezredek több erős támadást vertek vissza. A Zalocsetől délre beszállított foglyok száma tizenkét tisztre, kilencszázhatvanhat emberre növekedett.

Hindenburg vezértábornagy hadseregarancsnok harcvezetése:

Wolhyniában a harcok újból a legnagyobb erővel újultak ki. Ugy Terstjanszky vezérezredes hadseregénél, ahol az oroszokat helyenkint ellentámadásokkal visszavertük, mint Kisielinnél és Kaszowsknál a Stocnod környékben. Az ellenség mélyen tagozott tömegekkel, ezek között szibériai és gárdacapatokkal támadásra nyomult előre. Mindenütt — sok helyen ember-ember ellen folytatott harcokban — visszavertük. Az ellenség öngyilkos harcmodorának folyományaként az állásaink előtti előtér egy nagy hullamező. Stobychowtól délre orosz átkelési kísérletek ismét meghiúsultak.

Olasz hadszíntér:

Görz vidékén a heves harcok tovább folynak. Tegnap délután egyes ellenséges osztagok a városra elérték. A Monte san Michel és San Martinónál az ellenség ismételt támadásait csapataink az olaszok súlyos vesztesége mellett utasították vissza. A magy. kir. seregének érvári tizenhetedik honvédszázada ez alkalommal különösen kitűntette magát.

Délkeleti hadszíntér:

Változatlan. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.

„Hallja meg Európa!”

Arad, augusztus 9.

A magyar miniszterelnöki székéből — mint e náboru folyamán már annyiszor — újra messzeszálló, döntő erejű kijelentés hangzott el. Hadd tudja meg az egész világ, hogy minden gaz akarat s alávaló törekvés, mely a magyar föld integritása ellen támad: az ellentálló erőnek olyan natalmát fogja felszínre hozni, amilyet azóta sem látott a megvénhedt Európa, mióta az ázsiai puszták vihára a Karpatok aljára sodort bennünket.

Tudjuk, hogy szálka voltunk egy évezreden át minden korúítottunk elő nemzet szemében. Nincs a mindenségnek olyan világtája, anonnán ellenség ne tört volna már ránk. Havasaink fűvét, hegyeink aranyát, síkmezünk kalászatát, erdeinknek vadját, folyóvizünk halat megirigyelte már minden jó szomszédunk! De mi nem engedünk egy tapodtat sem. Mindenik görögnyelvet megvettünk már százszor. Fehér ló kantarján, kihimezett nyergén, arannyal varrt téken vettek meg őseink; mi megvettük véren, özvegyek sóhaján, árvák madságán! Jaj annak, aki még egyszer elakarna venni; a ki le akarna tépni egy darabját, csak egy ékszer róla, akár csak arva erdélyi tenyőt is!

Ez a föld: nem is föld: hus, eleven vér ez, önnön forró verünk, edes anyánk teste. Kiaz, aki ehhez szentségtelen kézzel hozzányulni merne? Pedig be szeretnék „véres catalokia tépni!”

A magyar parlamentben, amely kifelé ma az egész monarchia szövetsége, méltó válasz hangzott el minden ilyen törekvés ellen. Hisszük, hogy idejében szallanak szét e büszke és intó szavak. Legyenek, ha lenet, feleér galambok, beke galambjai, hirdessek, hogy a magyar nemzet testének szeltepése ugysis lenetetlen, mert minden hatalommal erősebb erő örökös telette: egy nemzet élni vágyásának legyőzhetetlen ereje. De ha nem fogadnak szívesen őket galamb képében: legyenek e szavak Karpatok ormaról kiröppent százkarmú vijjogó sasok s vágják bele e karmokkal minden ellenségünk vonagló testébe a magyar kormányelnök örökre nevezetes szavait: „amig testünk véres catalokra tepeseről beszennék, addig ebben a Hazban (és minden magyar nazban) nem békéről, de — győzelemről szabad csak beszélni!” (c)

Megtört angol és francia
támadások.

Luconál a mi javunkra dőlt el a harc.

Berlin, augusztus 9. (Hivatalos.)
A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az angoloknak és a franciáknak a Sommetől északra terjedő arvonalunk ellen intézett tegnap jelentett támadása megtört. Az angolok 10 tisztet és 374 főnyi legénységet hagytak sebesületlen fogolyként kezünk között és 6 gépfegyvert vesztek. Súlyos és véres veszteségeik voltak. Szintugy meghiúsult a Boumville-Bazentin vonalon ma éjjel ellenünk intézett erős angol támadás is. A Maastól jobbra jelentékeny francia erő többször támadott a Thieumont-Fleury szakaszon Chepiternél és az erdős hegységeken. Az ellenségnek igen súlyos veszteséggel kellett tüzsergünk és szurnyalink elől meghátrálni. A kezünk közé jutott foglyok száma 350 emberre emelkedett.

A júliusi légi harcok eredménye a következő: A német veszteségek légi harcban 17 repülőgép, földről lelőtt 1 repülőgép és eltűnt 1 repülőgép. Összesen 19 repülőgép.

A francia és az angol veszteségek: légi harcban 59 repülőgép, földről lelőtt 15 repülőgép, vonalaink közt történt kényszerű leszállás útján 6 repülőgép és kémeik kihelyezésére való leszállás alkalmával 1 repülőgép. Összesen 81 repülőgép, amelyek közül 48 birtokunkban van.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg vezértábornagy harcvezetése:

Kurland északi csucsán ma reggel tüzsergünk tüzelése alatt nagyszámú erős torpedónaszádból, gőzösből és vitorlasból álló ellenséges hajórajban súlyos kárt tettünk. Friedricstadttól keletre az oroszok áttörési kísérletét meghiúsítottuk. Wisniec és a Naroc tó közötti erős ellenséges őrszaktokat vertünk vissza. Servec és a Scara fronton a tüzserégi harc erősbbödött. Krobowa vidékén az ellenséges támadások kudarcot vallottak. Az oroszok igen nagy erőikkel újították meg támadásaikat a Stocnod mentén. Támadó gyalogságukat Stobichvától délre a Stocnod környékben, Kovelől keletre és Kisielintől északra tüzserégi, gyalogsági és gépfegyvertüzünk sok ízben vissza-

özönlésre kényszerítette. Kucharinál csapataink súlyos közel harcban legyőzték a számra nézve túlsúlyban levő ellenséget. Lucktól nyugatra a harc a mi javunkra dönt el. Az oroszok-magyar csapatok határozott nagy támadásai Jelvoctól keletre lévő állásaink elveszett részeit mind visszacserezte. Itt 350 foglyot fogtunk el és 5 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Károly Ferenc József főherceg altábornagy arcvonala:

A Zimscetól délre ejtett foglyok száma 12 tisztre és 960 fonyi legénységre emelkedett. A Dnyeszter-öbölre a szövetséges csapatokat Wisniow-Ticemice-Stopimice vonalra vetük vissza.

Balkán hadszíntér:

Nincsen lényeges esemény. **Legfelsőbb hadvezetőség.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Különbségek Apponyi és Károlyipartja közt.

(Mindenképp harcol a végső győzelemig.)

Saját tudósítók telefonjeleiről.

Budapest, augusztus 9.

A képviselőház ma délelőtt tizenegy órakor tartotta első ülését a szünet után. Napirendjén az adójavaslatok tárgyalása állott. Napirend előtt Károlyi Mihály gróf kért szót, hogy a függetlenségi párt azérván megindokolja. Felzárólatására Apponyi Albert gróf megtette a szükséges megengedéseket. Az ülésnek erről a részéről a következőket jelenté tudósítónk.

Károlyi Mihály gróf: Igen röviden kívánok beszélni, mert azok a súlyos órák, amelyeket ma élünk, revidséget és tapintatot parancsolnak.

— Ha azt vizsgáljuk, hogy mi volt az oka annak, hogy Magyarország önállósága ki nem fejlődött, ennek a megmagyarázásához egy szó elegendő: — a bizalmatlanság! Bizalmatlanság Ausztria részéről oly irányban, hogy ha Magyarország birtokába jut önállósági eleme összes attribútumainak, azt nem a dinasztia érdekében, hanem esetleg ellene használhatná fel. Feléve, de meg nem engedve, hogy ilyen bizalmatlanságra indok lehetett a múltban, a jelenben a világháború kétéves tanulságai után ezek nem jogosultak, nem jogosultak azért, mert hisz éppen a háborúban bizonyult be — és azt minden tüzés nélkül állhatjuk — hogy a koronának egyik leghatározottabb védőjeként éppen mi szerepeitünk. De hármennyire is áll ezen tétel, sajnos, azt kell látnunk, hogy a lajtánuli viszonyok nem változtak, mert egyedül ezzel magyarázható, hogy még ma is ugyanazokba a nehézségekbe ütközünk, valahányszor jogos kívánságainkat hangoztatjuk. Két év óta, hogy küzdünk, mást mint legteljesebb szóbeli elismerést nem kaptunk, Magyarország azonban nem irásiskért küzd, hanem realitásokért: küzd igenis azért, hogy a magyar szent korona területének integritásán csorba ne essék, de ezenkívül meg akarja valósítani a gazdaságilag és politikailag minden tekintetben független Magyarországot.

— Mi, akik a 48-as és függetlenségi párt programját valljuk a magunkénak, azt tartjuk,

hogy ezeket a retormokat már most biztosítanunk kell és azért nem szabad ezekkel várni a békekötés utáni időig, mert megtörténhetik, — sőt a jelek szerint itélve, valószínű is — hogy a békekötés előtt vagy alatt oly fajtákomplikát teremt a kormány, amelyekben astán változtatni nem lehet.

— Nem pro futuro, de pro nunc akarunk programunkért küzdeni a pár még kevesen vagyunk itt a Házban, akik így gondolkoznak s bár nincs is módunk politikáknak ilyen érvényesítése mellett agitációt folytatni s mégis meg vagyok győződve, hogy az elémított százszekben él a vagy egy új Magyarország megalkotása iránt. A vágy, a remény mellett azonban ott él az aggodalom is, hogy politikai, gazdasági és szociális téren nem nyerni, de veszíteni fogunk.

A magyar nemzet győzelmének gyümölcsét csak ezen a téren arathatja, ha ezen a téren nem nyer semmit, vagy pláne a status quo antébből veszíteni találja, ez vereséget jelentene számára még akkor is, hogyha lezverével diadalt aratna. Ha nem ezen a téren fogná Magyarország megtalálni a győzelem után a rekompenciációt, tessék nekem megmondani, hogy milyen más téren találhatja azt meg, milyen más konkrét előnyt fogna magának kivívni, mert az bizonyos, hogy egy kétéves háború után határaink megvédése nem lehet az egyedüli ellenértéke annak a pénz- és vérérdőzetnek, amelyet hoztunk.

— Meggyőződésünk, hogy ez az új Magyarország, a melynek képe mindnyájunk lelkében él, nem valósíthat meg attól az órától kezdve, a melyben egy hosszú lejáratú kiegyezéssele lehetetlenülé teszük a gazdasági világ független Magyarország megszületését, épp úgy a mint hogy lehetőleg a legszebb sílőben kitervezett házat le építeni, ha a fundamentumhoz szükséges gránitköveket előre eladják. Annak a függetlenségi politikának tehát, a ki programját tényre meg akarja valósítani, azt a kormányt, mely a hosszú lejáratú szerződésnek lehetősége ellen még csak nem is mer erélyesen tiltakozni, minden áron meg kell buktatnia és természetesen vele minden közösséget meg kell tagadnia.

A háborút, mint olyant, én elvtársaimmal együtt el akartuk kerülni és más eszközökkel gondoltuk ezt a veszedelemet az országról elhárítani és talán, hogy úgy fejezzem ki magamat, én nagyobb aktivitással, radikálisabb eszközökkel gondoltam elérhetni a detente-ot s helyreállítani a barátságosabb relációkat az egymással nem szövetségben levő államokkal is.

A mi a jövőben követendő külpolitikát illeti arról még kevesebbet mondhatok, mert hisz annak az előfeltétele, — a béke — sajnos, még nem következett be. Mi sem természetesebb, hogy nemcsak mint magyar ember, de mint civilizált lény remélem azt, hogy minél előbb helyre fog állani a nemzetek és népek között a jogrend és hogy minél előbb a civilizáció és a kultura lehetőségeinek birtokában leszünk.

Nem vagyok barátja és a béke szempontjából nem tartom előnyösnek azt a mostan felkapott elvet vagy tételt, hogy a jövőben nem elegendő a szövetséges viszony, hanem a szövetségi köteleket politikailag és gazdaságilag szorosabbra kell tűzni.

A legnagyobb hibának azonban azt tartanám, hogy ha ezekben a kérdésekben a háború alatt történésnek megállapodások, mert lehetetlen tisztá képet most alkotni a jövőről, — lehetetlen a háború teretében pozitíve

megállapítani, hogy minő irány fog leginkább megfelelni. Ameddig a nemzetek a zöme a fronton küzd, nem lehet nekünk ó nélkéle ilyen életbevágó kérdésekben fajtákomplikát teremteni; ellenkezőleg azt tartom, hogy szabad kezünket minden irányban meg kell őriznünk.

Iávol áll íőlem, hogy a békére nézve konkrét javaslatokat tegyek, azonban az ügy érdekében helyesnek találom, ha a kormány a mi részünkről eszünk megnevezésével a békének előfeltételeit legáltalában általánosságban körvonalazzák.

(Károlyi ezután az új pártalakításnak Romániára tett hatásáról beszélt, amiről lapunk más helyén írunk.)

Károlyi szavaira nyomban reflektált Apponyi Albert gróf:

— Lenet, hogy bizonyos árnyalati különbség valasztja el Károlyiokat az egyesült függetlenségi parttól és ezt úgy fejezzük ki, hogy Károlyiok a radikálisabb terés megszűzésre hajlanak mint ő. De megjegyzi, hogy az ügy érdekében valóban nem tartja a különválasztást e miatt sem, mert nagy eredményeket csak összetartással és az erők tomorításával lehet elérni.

A háború és a külpolitika kérdéseiről olyan körültekintéssel nyilatkozott Károlyi, a mit ő Károlyi hazafiságától el is várt. A mi a kékére vonatkozó megjegyzést illeti, itt megint egy téren áll Károlyival. Azt, a mit Károlyi a békéről és különösen a tartós békéről való ideális képet rajzol, ő is épp úgy óhajlja. És óhajlja azt is, hogy a béke és a háború kérdéseiben a jövőben nagyobb tért nyerjen a demokrácia.

A jövődi béke megszilárdításának éppen a jelenlegi szövetség mélyítése a feltétele. (Taps a jobboldalon, a közepén és a baloldalon. Tisza, Andrássy és Rakovszky tapsolnak.) Ne téveszessünk össze két fogalmat: a függetlenség és az izoláltságok a fogalmát. (Taps a jobboldalon és a közepén). A függetlenség az izoláltságok az ellentétét idézi elő.

Tisza István gróf: Ugy van!

Apponyi Albert gróf: Ezért szilárdan ragaszkodunk ahhoz a szövetséghez, amelyben egyedül látjuk jövődi biztosítékunkat és a melyben egyedül látjuk a tartós béke biztosítékát is. Nem akarja, hogy félreértés legyen abban a tekintetben, hogy ő és elvbarátja éppen olyan intranzigens ellenzékei a mostani kormányrendszernek, mint Károlyi Mihály és társai, ha talán módszerben el is térnek. De a jelenlegi szövetség rendszeréhez ragaszkodik, arra egyenjogu befolyást akarunk gyakorolni kölcsönös lojalitással és kölcsönös őszinteséggel. (Taps a jobboldalon, a baloldalon és a közepén, „éljen Apponyi“ felkiáltások.)

Tárgyi tekintetben belpolitikai kérdésekben a függetlenségi párt két része között csak később elöalkadó különbségek vannak. Sokkal konkrétobb momentumokból áll a különbség a tekintetben, hogy a párt ki nem lépett része föl akar függeszteni minden politikai küzdelmet a háború idejére. Szónok szerint a küzdelem módját és eszközeit illetőleg nem szabad figyelmen kívül hagyni a jelenlegi háborús állapotot. (Helyeslés.) A függetlenségi gondolatnak a politikai életbe való átvitele a háború után sem történhetik meg azonnal.

Nekem, mint ellenzéknek — folytatta Apponyi — jogomban áll a kormány javaslatát ellen felvenni a küzdelmet azokkal az eszközökkel, amelyek rendelkezésünkre állnak. Mikor pedig olyan tendenciákkal állunk szemben, amelyek a háború alatt betelezett tények

és akarják állítani a nemzetet, akkor az ezek ellen való küzdelemben mi, a kik nem léptünk ki, talán hátrányban maradtunk?

Mikor a hosszú kiegyezés gondolata felmerült, ő volt az első, a ki állást foglalt ellene, mert a nemzet provokálásának tartotta azt, hogy az állítani a nemzetet akkor, a mikor törvényes képviselője nincsen együtt.

A választójog hitelezése és a birtokpo-

litika kérdésében a függetlenségi párt két csoportja között nincsen eltérés. Lehet árnyalati eltérés a haladás tempóját és a küzdelem temperamentumát illetően, és ezek eltérések mindig lesznek minden politikai pártban. A cél elérése érdekében azonban a pártoknak éppen önmagukban kell kompromisszumot tenniük.

Nem könnyít a kormány a városokon.

(Változatlan marad a gabonavásárlási rendelet. — Sándor János nyilatkozata a Hazban.)

Sajtó tudósítónak tevékenysége.

Budapest, augusztus 9.

A képviselőházban ma este Mandorít Géza báró tartotta meg a ma reggel adott engedély alapján sürgős interpellációját. Az interpelláció a következőképen hangzik:

— Van-e tudomása a belügyminiszternek a városok azon mozzalmáról, hogy a gabona- és a lisztszükségletüket önkormányzásilag bevásárolhassák és biztosítsák.

— Hajlandó-e a miniszter a városok ezen óhajának és a közszükségletnek megfelelően az eddig tett intézkedéseket ez irányban megváltoztatni.

— Milyen indokok vezették a minisztert annak a rendeletnek kibocsátására, hogy a törvényhatósági városok csak a város területén szerezhetik be gabona szükségletüket, holott nyilvánvaló és látható, hogy a városok legnagyobb része nem tudja szükségletét a város területén beszerezni.

— Hajlandó-e a miniszter intézkedni, hogy a törvényhatósági városok és azok lakói gabonaszükségletüket a szomszéd törvényhatóságok területén is beszerezhessék.

Sándor János belügyminiszter Mandorít Géza báró interpellációjára válaszolva kijelenti, hogy már a miniszterelnök is nyilatkozott ebben az ügyben Pozsony város küldöttségének. A tett intézkedéseket nem tartja megváltoztathatóknak, mert azok az adott viszonyok között a legcélszerűbbek. A kormány legújabb rendeletét ezen a téren a múlt év tapasztalatai alapján adta ki és annak következtében, hogy akkor úgy volt, hogy mindenki vásárolhatott, az történt, hogy a termelők visszatartották terméseiket, abban a reményben, hogy jön vevő, aki jobb áron vásárolja azt meg a maximális árnál. A miniszter védelmébe veszi a Haditerményt, mely altruisztikus intézmény és a kormány ellenőrzése alatt áll. A múlt év tapasztalatai kivül a célszerűség és a szükség indította a kormányt arra, hogy ilyen intézkedéseket tegyen. Ezek nem sérelmesek a törvényhatósági városokra, mert azok lakossága azelőtt sem szokta beszerezni gabonáját. A városok szempontjából sem célszerű ennek az intézkedésnek megváltoztatása, mert az ellenőrzés akkor lenetlenebbé válnék. Nem arra van szükség, hogy min-

denki szabadon vásárolhasson, hanem, hogy a hatóság abba a helyzetbe jusson, hogy mindenkit ellásson. Külömben a tapasztalt nehézségek kiküszöbölésére igen célszerű intézkedés, hogy a Haditerménynek kirendeltsége lesz minden törvényhatóságban. Kéri válaszában tudomásul vételeit.

Az interpelláló és a Ház a választ tudomásul veszi.

LEGÚJABB.

Ejjele 2 órakor érkezett tevékenysége.

Berlin. A Vossische Zeitung jelelenti Amsterdamból: Londoni lapok jelentése szerint Sarrail tabornok a francia vezérkar ama kívánságát, hogy oltalmazóját most megkezdje, visszatartotta. Azt táviratozta Párisba, hogy olyan nehézségek merültek fel, hogy külön tutart küld ezek ismertetései.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitungnak jelelenti Athénból: Az entente követel csapatainak katonai helyzetével számolva követelte a görög kormánynál, hogy ne állítson akadályokat az entente csapatzállításával szemben, a macedon határra. Ellenkező esetben Macedóniát a szerb királysagnak fogják adni O-Szerbia kibővítése végett.

Berlin. A Wolfi-ügynökség jelelenti: Julius 31-től augusztus 5-ig terjedő időben egyik tengeralattjárónk az Északi tengeren 13 hatalmas halászgőzöt, továbbá az angol kormány egy szénszállító hajóját elsüllyesztette.

Események a tengeren.

A nyolcadikáról kilencedikére virradó éjjel egy tengeri repülőrajunk az Isonzó területen levő ellenséges üteget és a Gorgonál (Gradó mellett) levő ellenséges tengeri repülő állomást igen hatásosan bombázta. Több telitalálatot ért el. A leghevesebb ellenséges tüzelés dacára repülőink sértetlenül tértek vissza. **Hajócsúszóparancsnokság.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hírlap. Az „ARADI KOZLONY”-t a táborba minden aradi katona olvassa.

Bukarest egy német regényíró szemével.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 9.

Kellermann Bernát, a hírneves regényíró, aki most Romániában időzik, a következőket írja Bukarest városáról a Berliner Tageblatt hasábjain:

Az első pillantásra, mielőtt még fölfedező utra indulunk volna, könnyen abba a esalódásba eshetünk, hogy egy villa és kerti várossal van dolgunk, amely a Balkán közepén megoldotta a nagyvárosi lakosság lakásproblémáját. Csakhogy ezek a gyönyörű villák és zöld kertek csak a gazdagoké, a bojáróké, akik egy elmúlt generációtól örökölték, mely generáció annak idején polom pénzért hatalmas legelőket vásárolt össze, amelyek most a legértékesebb buzatördek, mindezek a kerti paloták a petroleum hercegeké, nagykereskedőké, spekulánsoké és a szerencsés fiúké. Ők az elegáns autók, a fényes fogatok és a szép asszonyok.

Nyilvános kert — a kis Cismiglat kivéve — nincs is a város belsejében. A Park Carol jó néhány mértfölddel a város mögött terül el. A gazdagok nemcsak a földet okkupálták künn az országban, hanem Bukarestet is és a népnek csak annyi teret és levegőt hagytak, a mennyi okvtlentül kell a lélegzéshez.

A románok szeretik és csodálják fővárosukat, miként a franciák Páris és két kézzel szorják ki az ablakon a pénzt, hogy Bukarestből, amely gyorsan csak lehet, Páris, vagy Londont csináljanak. Bukarestnek egyelőre nincs külön karaktere. Csak néhány régi palotájá van, Romániában nem találkoztam biztos művészi ízléssel. Még legelőkeibb szalonokban is pompás régi műtárgyak mellett szedett-vedett bolmit is láttam. A bizsancross stílusú templomok elvesznek a házak tengerében. Itt-ott kísérleteztek a román falusi építészeti stílussal, amely bájos és szép, azonban csakhamar belátták, hogy monumentális építkezésre alkalmatlan forma. Ezért azután a gazdagok a romai stílust űsik, hogy állítólagos latin származásukkal kérkedjenek.

Ami a Broadway Newyorknak, az a Calea Victoirei Bukarestnek. A város szíve. Itt vannak a legnagyobb üzletek, raktárak, szállók, itt üldögélnék a kávéházak előtt az emberek a kis kerek asztalok mellett, akárcsak Párisban, itt fiórtolnak, korzóznak, itt találkoznak egymással a barátok. A Calea Victoirei-n az emberek és a kocsik tolongása olyan nagy, hogy a falusi paraszt csak reszkedve mer az aszfalt-ra lépni. Tagbaszakadt randórok igazgatják a forgalmat.

A Calea Victoirei nyüzsg az emberektől. Az asszonyok szépsége egy kissé háremszerű. Az utcai kép általánosságban európaias és csak itt-ott bukkanik föl egy-egy fekete, vagy vörös főveges, kaftános lelkész és népies viseletű paraszt, kolduló cigánygyerek. Néha belevegyül a fényes forgatagok közé egy-egy okrósa székér. Mint Olaszországban, itt is a gyalogjáró szélén ülnék a cipőtisztítók.

Most hirtelen megszólal a randórok sija: a király, vagy a trónörökös, vagy a románok szép királynéja közeledik, a Calea Victoiren. Deiben, amikor árnyékban is 30—40 fókos a meleg, Bukarest kihalt város, amely azonban este föltámad és akkor kezd csak igazán élni.

Hogy került Kövess az orosz frontra?

— Az entente nagy meglepetése. — A trónörökös hadseregének operációi. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 9.

Bruszilov déli hadseregének offenzívája, amelyet Leszki generális vezet, a legfontosabb feladatot kapta. Míg a nagy orosz hadsereg északi szárnya a Styraei és centruma Volhyniában orosz területek visszaszerzésére törekedett, addig a déli szárny célja az volt, hogy elhódítsa tőlünk Dél-Galiciát, Bukovinát és a Kárpátokon át betörjön Magyarországra, hogy ezze magával ragadja Romániát. Muzan védőfrontunkat a Dnyeszter déli partján hátraszorította az ellenség és Pruth-vonalunkat is áttele, az orosz nordak elárastották Bukovinát. Természetes, hogy az ellenségeink táborában már hosszánatkibáztak abban a reményben, hogy az első siker után következik a döntés s ezzel a háború vége is.

Csak hogy korán örültek az entente hatalmai. Az egész július hónap elmúlt anélkül, hogy Leszki támadó hadseregét tovább jutatták volna, mert a dél-galiciai és nyugat-bukovinai Kárpátok sziklatala förtartoztatta minden előreayomulási kísérletüket. A Pruth-torrasvidékénél, a Cseremosznál, a Moldavánál és az Aranyos-Besztercénél véres lejjel visszavartuk az ellenséget, amely hiába próbálta ezuttal is a Kárpátokon való átkelését. Mint tavaly télen és tavaszán, a kárpáti harcokban ezuttal is sok ezer orosz katona életébe került a folyton megújuló támadó kísérlet.

Most azonban váratlan, legalább is az ellenségre nevezve váratlan fordulást történt Bruszilov offenzív hadseregének déli szárnyán, aminőt a júniusi sikerek után nem is almodtak. Augusztus 4-én a netek óta tartó pozíciós harcok után az északi Kárpátokban, a Felső-Moldavától nyugatra és a Fekete-Cseremosz magasságainak támadásba mentek át a trónörökös hadseregének jobbszárnyán álló csapatok, amelyek azóta folyton rajuk nézve kedvező harcokat vívtak. A következő napon a főherceg ironjának centruma, amelyet Kövess vezerezte, vezet, tért nyert északi irányban és a kárpáti harcok már eljutottak Deiatinig. Ugyanekkor nemet és osztrak-magyar csapatok Jablonicától és Tatarovtól délre egymás után foglalták el az oroszok által elszakított negyeket. Tegnap rohammal elfoglaltuk a Jablonicai, Voronenkánál és a Tatarovtól nyugatra levő ellenséges negyi sáncműveleteket.

Ezek a kárpáti sikerek, amelyek az utóbbi napokban kivívunk, igen jelentékenyek. Bruszilov hadseregének déli szárnya három nap óta immár visszavonulóban van a délkelet-galiciai hátsáncokban.

Ura. A **Leaps** esodalkozik azon, hogy miként történetelt Kövess vezerezte a hírtelen megjelenése az orosz fronton. A lap így ír: **Leszki** táborának kénytelen volt támadásba lépni a **Butamer** hadsereg déli szelén, s az nagyja, hogy Kövess csapatok kénytelenek voltak a Pruth

szelén a **Kárpátok** felől közeledik. **Szinte** értelmetlen, hogy került **Kövess**, aki utóljára Szerbiában volt oly hírtelen az orosz fronton. **Ez a hadviselésnek olyan fejezete amit egyelőre nem tárgyalhatunk.**

Budapest. A Pester Lloydnak jelentik a sajtónadiszállásról: **Dacára** Károly főherceg trónörökös hadserege előnyomulásának és a Fekete-Cseremosznál es attól délre történt sikeres előnyomulásunknak **Nyugat-Bukovinában, a Kárpátokban az oroszok nyomása Kirlibabától északra nem engedett.** Az oroszok, úgy látszik, itt hosszabb ellenállásra készültek és ezért erre berendezkedtek. Az utóbbi napokban az oroszok néhány előretörést tettek a bukovinai fronton, úgy látszik, abból a célból, hogy csapataink erősségeitől meggyőződjenek. **Tüzérségünk az összes támadásokat nyomban meghiusította.** Az utóbbi napokban, különösen a délutáni órákban az oroszok igen nagy tüzérségi működést fejtenek ki. **Nagyjában itt a tiszta állónarc fejlődött ki.** Az idő esős, ennél fogva az utak járhatatlanok, azonkívül éjszakánként érezhető a hideg.

Stockholm. Félhivatalos orosz jelentések megállapítják, hogy a szövetségesek a Stochodnál heves ellentámadásokat kezdtek. A sikeres ellentámadások következtében az orosz offenzíva erősen kezd gyengülni a németek az aktív defenzívára új taktikát találtak fel.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

* **Bajáról megszökött a színház.** Bajáról írják: **A magyar városok között talán Baja az egyetlen, ahol színházunk nem tud boldogulni.** A város a szabadkai színházterülethez tartozik, de a szabadkai igazgató már eszandók óta nem jár Bajára. Most Kremer Sándor társulata vonult be Bajára, ahol a Nemzeti-azáltó nagyteremben játszottak néhány napig, de inkább csak maguknak, mert a bajaiak nem igen voltak rajuk kíváncsiak. Kremer társulata három előadás után bucsu nélkül távozott, ami annál inkább is megokolt volt, mert hiszen alig volt ember Baján, akit érdekelt volna a színházunk távozása. A bajaiak azaz mentegetik magukat, hogy augusztusban meleg van, azért nem jártak színházba. Az igazság kedvéért meg kell említeni, hogy Baján az este most meglehetősen hidegek, de ugylátszik a bajai polgár inkább otthon ül, mint a színházban.

* **Psylander-repriz az Apollóban.** (Ne jász a tuzzal!) A közönség még bizonyára élénken emlékszik a „Nj jász a tuzzal” című Nordisk-drámára, amelyben Psylander excellált. Az emlékeztető orámat bemutatása óta sokszor óhajtoa vissza a publikum, amelynek felhívására az Apolló ügyelmes direktora most a nevezetes ímet újó: másorra tűzte ki. Csak

törökön és pénteken tarja meg az Apolló-színház a Psylander-dráma reprizét, amely iránt már is nagy az érdeklődés. A reprizen kívül egy nagyszabású drámát: **A sportkirályt** mutatja meg be az Apolló. Ennek a megkapó társadalmi drámának Budapesten óriási sikere volt. 8.

Mangra Vazul a megválasztásáról.

(A metropolita nyilatkozata.)

az Aradi Közönség tudósítójáról.

Arad, augusztus 9.

Mangra Vazul metropolitával Brassóban beszélgetett egy újságíró. A metropolita átadta neki első sorban Tisza István gróf üdvözlő táviratát, amelyet az Aradi Közönség már közölt.

A metropolita azután a következő rövid, de annál jelentősegejesebb nyilatkozatot tette:

— **Politikai nyilatkozatot nem óhajtok tenni.** Mindenesetre jellemző és megnyugtató lennet a magyarországi romanság feltogása akkor, amikor egy olyan embert választottak meg metropolitának, akinek eddigi politikai magatartása olyan irányu es olyan közismert, mint az enyém.

E rövid nyilatkozat után, a politikai tendencia elmaradását mintegy megmagyarázva a metropolita ramutatott Tisza István gróf miniszterelnök üdvözlő táviratának alábbi szavaira: „A mi politikánk.”

Az új metropolita a legkitogástalanabban beszél magyarul. Az egész beszélgetés is magyar nyelven folyt le.

Beavatott helyről közölték még, hogy az új metropolitát beiktató ünnepléses aktus rövidesen meg lesz. Ez alkalommal valószínűleg Nagyszombatba érkezik maga Tisza István gróf miniszterelnök is, de Jankovics Béla vallás- és közoktatásügyi miniszter minden bizonnyal ott lesz.

A nagyszombati kongresszus a megajítás alkalmával tudvalevőleg hódoló táviratot küldött a királynak a miniszterelnök úrnak. Tisza István gróf, amikor a távirat átvételéről a kongresszust értesítette, egyen meleghangú üdvözlőt küldött Nagyszombatba. Az üdvözlő sürgöny, amely becses dokumentum a román nép számára, az alábbiakban közöljük azaz a megjegyzéssel, hogy ez nem az eredeti szöveg, hanem ezt a „Telegrafal Román” című lapban megjelent román szövegből fordítottuk. Ime a távirat:

Mentőseges Papp I. János püspök urnak kongresszusi elnök Nagyszombatba.

Vettem a hazai görög-keleti román metropolita kongresszusnak hódolatnyilvánítását és azt azonnai felterjesztettem ő Felsége elé. Egyben üdvözlöm lelkem benső melegével a kongresszust, amely hivatta van arra, hogy reprezentálja és szorgálja a román nép anna részét, amely a görög-keleti egyházhoz tartozik s amely hűséggel teljesíti hovatni kötelességet a mai nagy es gondterhes időkben a keresztényi élet terén is, amely oly közel áll a román nép lelkéhez. Isten áldását kérem a kongresszus munkájára es kérem a Mindenható segítségét, hogy e munka váljek a hazai romanság boldogulására, amely hazánk sorsával elválaszthatatlanul egybetörött. Tisza.

Nem békéről, győzelemről kell beszélni.

(Tisza István és Károlyi Mihály a romániai eseményekről.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 9.

Károlyi Mihály gróf napirend előtti felzárkózása tolymán szónoklása a Romániában az utóbbi napokban történeteket.

— Az utóbbi napokban nyugtalanító hírek jöttek Romániáról — mondotta. Hírek arról, hogy megakarnak támadni abból a célból, hogy Erdélyt meghódítsák. En természetesen nem tudom megítélni, hogy azok a hírek mennyiben alaposak és mennyiben felelnek meg a valóságnak. Mióta a románoknak ellenünk való esetleges készülődéseiről beszél a sajtó, — hozzá kell tennem a terrorizált és agyoneszurázott magyar sajtó, — azt veszem észre, hogy a kormány az ő lapjaiban az én váhamra akarja varrni egy román hibát a felelősséget. A kormánynak kimondottan hivatalos lapja, az Igazmondó írja ezeket. Az írja, hogy az én pártalakításom hatással volt Romániának a készülődéseire és a román politikának esetleges változásaira. Feloivása az Igazmondónak azt a vezércikkét amely az ő pártalakításával foglalkozik.

Abrahám Dezső: Csak Farkas Pál írhatta. (Nagy derűtlenség a Ház minden oldalán.)

Károlyi Mihály: Hogy ha mindenáron akar hátrálni a miniszterelnök, bármely irányban és bármely felelősséget, úgy a nekem dobott keztyűt felveszem és kész vagyok, hogy itt a Ház plénuma előtt megbeszéljük, kit mennyi felelősség terhél az elmúlt két esztendő során. Nagyon szívesen állok rendelkezésre. Az én meggyőződésem és azt hiszem, az egész ország meggyőződése az, hogy Románia ingadozó állásfoglalását sokkal jobban befolyásolta a lucki epizód, mint a Károlyi-epizód.

Remélem és hiszem, hogy román háborúra nem fog kerülni a sor, azonban ha mégis megtámadnának, hát tudja meg Románia és tudja meg az egész világ, hogy a meddig csak egy magyar marad is életben, addig küzdeni fog — és a románok nem emberekkel fognak az erdélyi havasokon találkozni, de tigrisekkel — mert Erdélyt úgy fogjuk védeni, mint a tigris, akitől legdrágább kincsét, testének testét, vérének vérének akarják elrabolni.

Tisza István gróf miniszterelnök: Szemben azokkal, amiket Károlyi Románia állásfoglalásáról és bizonyos jelenségeiről elmondott, minden polemától tartózkodva, konstataálni kívánom a következőket:

A román sajtó egy igen lármás része a háboru kitorrése óta, tehát több mint két esztendeje, mindent elkövet, hogy harcba vigye a román királyságot szövetségesei ellen. Ezek az orgánusok keserves és epés szemrehányásokat tettek a román kormánynak, mivel szeriatuk elmulasztotta a kedvező alkalmat, hogy a mi 1915 májusi nagy győzelemünk előtt közbelépjen. Ugyanezek az orgánusok minden leheto és lehetetlen alkalmat megragadnak, hogy azt a hitet keltsék, hogy újból beszélhet egy olyan időpont, a mikor a monarchia sikeres megtámadásának alkalmát elvetni kell kihasználni. E törekvés hátterével tisztában van mindenki, a ki elögonatlan szemlélője az eseményeknek.

Károlyi Mihály grófnak a függetlenség pártból való kiűzésevel létrejött új alakulás tapora jött ezeknek az orgánusoknak és igye-

keztek hamis szinben feltüntetni ennek az alakulásnak céljait és jelentőségét. Azt írták a pártalakulásról, hogy ennek célja a háboru abbahagyása, meadás ellenségeink előtt és az orosz különbéke. Károlyi Mihály mai felszólalásában ezeket a rágalmakat találóan nevetésességeknek jelentette ki.

Negyon jól tudom, hogy Károlyi Mihály gróftól és pártjától távol állanak mindezek, de hogy ha bárkinek is ilyen intenciója volna, nagyon jól tudják, hogy lehetetlen volna azt érvényesíteni. Jól tudjuk mindnyájan, hogy mennyire nem ismerik külső országok a mi viszonyainkat és milyen együgyű és bárgyu, nevetséges rágalmakat költ rólunk az entente sajtója. Így volt lehetséges, hogy bizonyos hatást ezek a rágalmak mégis elérhettek ellen-ségeinknél, hogy a csüggedésünkbe vetett hitet, amely már-már kialvóban volt, újból ébresztgetni kezdhették.

Ezekkel szemben mi sem volt természetesebb, mint, hogy a sajtó útján olyan hangon a mely semmiesetre sem lehetett sértő a képviselő urakra, figyelmeztessem őket eljárásuk helytelen voltára. Ha a képviselő ur ma azt mondta, hogy a nemzet integritásának védelmére minden magyar ember meghalni kész, én ezt azért ismétlem, hogy e kijelentés valóban eljusson ellenségeinkhez. Ha a háboru a mi integritásunk ellen folyik. (Ugy van! Ugy van!) Egész nyíltan hirdetik ellenségeink a monarchia, főleg Magyarország szétdarabolását.

A míg ők erről, a mi testünk véres csatákra tépéséről beszélnek, addig ebben a Házban nem békéről, hanem győzelemről kell beszélni. (Falrengető lelkes taps a Ház minden oldalán.)

Mert csak a győzelem adja meg a tisztességes, becsületes békét, a melyért most a magyar nemzet küzd.

Azt mindenki tudja, hogy a háborut nem mi kezdtük. A becsületes béke hívei voltunk a hadüzenet napjaiban is, de a mai nap feladata az erők végső megfeszítéséig vívott fárasztó küzdelem, a győzelem érdekében. (Hosszszantartó zajos helyeslés és taps.)

Az elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Az adójavaslatok tárgyalása. Budapest-ről telefonálta tudósítónk: A képviselőházban ma a napirend előtti felszólalásokat követő szünet után megkezdődött az adójavaslatok tárgyalása. Hegedüs Loránt előadó ismertette általánosan a három javaslatot és azt a kapcsolatot, amely ezt a három javaslatot egymáshoz fűzi. Kimutatta, hogy ezek az adójavaslatok elkészítésénél igyekeztek a legnagyobb igazsággal szótartani a köztereknek és a javaslatokat ezért eltogadásra ajánlja. Földes Béla hosszabb beszédben foglalkozott általánosságban a javaslatokkal, majd két órákor szünetet kér. Az elnök elrendelte a szünetet, mely negyed öt óráig tartott. Az ülés megújítása után Földes folytatta beszédét és rátért az egyes törvényjavaslatokra, részletesen ismertette azokat és végül haromnegyven hét órákor előterjesztette az emendák rezolúcióját.

Stürmer a diplomáciai gyermekcipőben.

(Az orosz külügyminiszter naivitásai.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 9.

Berlin. A Vossische Zeitung írja: A pétervári „Birsnewija Vjedomosti”, amely az új orosz külügyminiszternek és miniszterelnöknek, mint a leghivatalosabb hivatalosa ismeretes, naponként, Stürmerrel folytatott, több beszélgetést közöl, a vezető helyén egy félhivatalos közleményt hoz nyilvánosságra, amelyből bizonyos eredetiséget nem lehet megtagadni. A „hivatalos” ugyanis tárgyalja az Oroszország és Anglia ellen a svéd kormány által kibocsátott rendeletet, melyet a svéd felségjogok ellen mindinkább megismétlődő sértések tetek szükségessé s az a feltevés, hogy idegen tengeralfutó tartózkodását a svéd vizeken megtiltották. A hivatalos közlemény ezt a következő kommentárral kíséri: „A svéd kormány rendelete kétségtelenül legelső sorban Németország ellen irányult, mert orosz hadihajó, a háboru egész tartama alatt csak egyetlen egyszer volt olyan kényszerhelyzetben, hogy a svéd területi vizeket felkeresse s ott néhány lövést tegyen, amelyek egyéb iránt a svédeknek semmi kárt nem okoztak. A svéd rendelet nem említi ugyan nyomatékosan a német károkozást, amely a svédeknek olyan nagy károkat okozott. Világosan bizonyítja azonban, hogy Németországnak a svédekre gyakorolt eddig hipnotizáló befolyása immár eltűnt. Jól megjegyzendő, hogy Svédország módra ezt a tilalmat nyilvánosságra hozta, ebben visszatükrözte az összes skandináv államok hangulatát, mert mindinkább arra a meggyőződésre jutott, hogy a német erőszaknak vége is véget kell vetni. Amint a svéd mértékadó körökben a svéd tilalomnak ezt a sajtóságos oroszosan hivatalos felfogását tekintik, abból világosan látható, hogy az újdonsült orosz külügyminiszter most csak azt bizonyította be, hogy még nem nőtt ki a diplomácia gyermekcipőjéből.

Stürmer miniszterelnök a külügyminis-terium sajtóirodája útján közölte az összes pétervári lapokkal, hogy a külügyminis-teriumot egészen újjá szervezte. Szakit az eddigi elvekkel és visszaállítja mindenütt az orosz szellemet. A Russkoje Slovo jelenti, hogy az oroszosítás első áldozata báró Schilling irodaigazgató lesz, aki ellen a sovinszta sajtó, éles a Novoje Vremjával, német származása miatt makacs küzdelmet vezet. Sassonov maghagyta Schillinget befolyásos állásában és Stürmer-nél keresztülvitte a sajtó megrendszabályozását, hogy bármit is irjanak Schillingről, és működéséről. Most azonban Stürmer hivataloskodását, Schilling eltávolításával kezdi meg, akinek helyére a párisi követség titkára, Tatischev fog lépni. Ugyanez a lap jelenti, hogy Stürmer a külügyminis-terium ügyeinek tulajdonképeni vezetését még nem vette át. Az ügyeket az eddigi titkar, Neratov intézi. Ő tartotta a szövetséges országok kivételével mindez ideig a szokásos heti megbeszéléseket. Az e heti megbeszélés után Buchanan angol követ tüzét Finnországba utazott, amiből az a híresztelés származott, hogy Buchanan, a Neratov által Stürmer nevében bejelentett új orosz külügyi politikával, elégedetlen.

Románia sajtója a kárpáti betörés lehetetlenségéről.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Bukarest, augusztus 9.

Bukarest. Burdujeniből jelentik a bukaresti lapoknak: Bukovinában az oroszok újból támadnak. A terep kikemtelésére Valeputna és Kirlibaba irányába erős kozák osztagokat küldötték előre. Az osztrák és magyar csapatok az oroszokat visszaverték és 316 kozákot, köztük öt tisztet elfogtak.

Az oroszok négyszer kísérelték meg, hogy az osztrák és magyar csapatok állásaihoz közeledjenek, de mindannyiszor óriási veszteségekkel verték őket vissza.

A Szucsavába érkező sebesültek jelentették az orosz tőtiszteknek, hogy a hegyeken való átmenetelt Erdélybe kikényszeríteni a lehetetlenségek közé tartozik. Az orosz tisztiek erre azzal a kéréssel fordultak a főparancsnoksághoz, hogy **erről az akcióról mondjon le.**

A főparancsnokság elutasító válasza így hangzott: **„Minden áron be kell nyomniunk Erdélybe, mivel Oroszország és szövetségeseinek sorsa attól függ.”**

Az orosz csapatok hangulata nyomott, mivel látják, hogy itt minden aldozat niába való.

Bukarest. A román király Szi-najában — ahol most már a királyi család összes tagjai tartózkodnak, kinnlátogatáson fogadta Stere Constantin képviselőt, a jassy-i egyetem volt rektorát, a központi hatalmak mellett évek óta nagy publicisztikai te-

vékenységet kifejtő román diplomátát.

Bukarest. A Journal de Balkan egyik napi hírében azt írta, hogy egyes bukaresti német vállalatok üzemüket beszüntetik és hivatalnokai elhagyják Romániát.

Ezen hírt most a „Bukarester Tagblatt“ kategorikusan megcáfolja és megállapítja, hogy egyes hivatalok, így az osztrák-magyar kiviteli iroda ép most építi új épületét, a Benles kiviteli cég napról-napra tágabb keretekben folytatja üzemét és így tovább végig az összes hivatalokban zavartalanul folyik, sőt fokozódik a munkásság.

Bukarest. A bukaresti lapok azon közleménye, hogy az osztrák és magyar gőzhajókat rendeletileg utasították a dunai román kikötők elhagyására, nem felel meg a valóságnak.

Csak két kőszénnel megrakott gőzhajó hagyta el Gurgint. A többi osztrák és magyar gőzhajón tovább folytatják a termények beraktározását.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik: Több mint egy heti megszakítás után tegnap megerkezett a posta Bulgáriából, ami annak a jele, hogy a bolgár határt ismét megnyitották.

Basel. A Ruszkoje Szlovo írja: A román határról két divíziót, amely a Duna mentén állott, 12 kilométerre az ország belsejébe vonták vissza. Bulgária részéről ugyanilyen intézkedések történtek.

Tiltakozás a kereskedők megvádolásá ellen.

(A törvényhatósági bizottság közgyűlése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 9.

Arad város törvényhatósági bizottsága ma délután Kintsig Janos főispán elnöklésével tartott ülést, amely egy óra alatt lezajlott egyetlen egy beszéd nélkül. Igazi nyári közgyűlés volt, minden nagyobb jelentőségű kérdés kirekesztésével. Népes volt a terem, mert választás történt. Erről a nevezetes aktuerről lapunk más helyen írunk. A tanácskozás — ha az előadók által ismertetett szürke ügyek érdeklődés nélküli hallgatása annak nevezhető, a polgármesteri jelentés néhány adatának bejelentésével kezdődött. Beszámolt Varjassy Lajos polgármester arról, hogy a hatósági élelmiszerüzletek 39 ezer korona hasznót hajtottak.

A polgármesteri jelentéshez Faragó Rezső szólalt hozzá és a tanácsnak azt az intézkedését róta meg, a mellyel a lisztelárusítást kivette a kereskedők kezéből.

— Minden háborús gazdasági intézmény, kezdve a Hadi Termény Részvénytársaságtól a legkisebb központig, azon az alapon épült fel, hogy a vásárlást vagy az eladást a kellő ellenőrzés és a közérdek biztosítása mellett meghagyta azoknak a kereskedőknek kezében, akik a háború előtt is az illető termény vagy

koztak. Ezt a jogos elvet csak Arad városa törte meg a midőn kiadta, hogy a lisztelárusítást nem bizza a kereskedőkre, hanem csupán a hatósági üzletekre. Tette ezt egyes általánosságban hangzott vádak alapján, a melyek a közelmelési bizottságban minden név vagy konkrét adat nélkül elhangzottak. Azt mondják, hogy egyes kereskedők nem akartak lisztet adni annak, a ki azelett nem volt állandó vevőjük, mások pedig egyenesen kiesempészték a nekik juttatott lisztet. Nagy kár, hogy ezeknek a visszaéléseknek elkövetőit, ha csak ugyan megtörténtek, név szerint meg nem neveztek; a többi kereskedők maguk itélték volna el és szolgáltatták volna ki a büntető eljárásnak azt a kartársukat, a ki ilyesmit elkövetett és ez esetben nem kellene egyesek hibájáért az egész kart meggyanúsításnak tenni ki. Elismeri, hogy a lisztelosztás kitogástalan rendje minden magán és üzleti érdeknél előbbre való, de ezt a kellő ellenőrzés mellett biztosítani lehet akkor is, ha a lisztelárusítást a hatóság a kereskedőkre bizza. Sőt a közönség érdekét csakis azzal szolgálják, ha a kereskedők végső a lisztelárusítást, így elkerülik azokat a jeleneteket, a melyek a hatósági lisztelárusítók előtt játszódnak le, a mikor a hatósági bolt szűkre szabott hivatalos órái alatt óriási csoportok tolonganak és várnak órák hosszat a lisztelosztásra. Kéri a polgármestert, gondoskodjék arról, hogy a hatóság részére kintali lisztmennyiséget a kereskedők is árusíthassák és mindezek töltött gondoskodják arról, hogy a kereskedő-osztály olyan meggyanúsításoknak ne legyen kitéve, mint a

minő ezt a legutóbbi hatósági intézkedést minden pozitív adat nélkül kísérte.

Varjassy Lajos polgármester azonnal válaszolt a felszólalásra és kijelentette, hogy a mint a város legközelebb nagyobb mennyiségű lisztet kap, a tanács gondoskodni fog arról, hogy abból a lisztkereskedőknek is megfelelő mennyiséget utaljanak ki.

A választ a felszólaló és a közgyűlés is tudomásul vette.

A rendőrbíróság alá kell helyezni a fogdat.

(Harcsterie jelentkezett az érvezető.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, aug. sztus 9.

Az Arad Közlöny leleplezése, melyben az aradi rendőrség fogdájának botrányos állapotát muatta be a közönségnek, mindenfelől a legnagyobb elismerésre talált. A rendőrség bünyügyi osztálya szigoruan folytatja még ma is a nyomozást. A fegyelmi vizsgálatot, annak ellenére, hogy a közigazgatási bizottságban ez ellen felszóllaltak, még most is a rendőrtelügyelőség vezet. Az ügynek aktái különben most egyelőre lezárnak, mert Mikó Lajos érvezető Varjassy Lajos polgármester és Greén Nándor főkapitányának bejelentette, hogy az aradi hadkiegészítő parancsnokságnál katonai szolgálatra jelentkezik és még ma bevonul szolgálatra. A rendőrervezetőt pár nap alatt be fogják osztani és Mikó Lajos hamarosan valószínűleg a határra kerül, ahol bizonyos, hogy a hazának, azokkal a képességekkel, melyekkel a rendőrségi fogdában rendelkezett, sokkal nagyobb szolgálattal fog tehetni, mint Arad város közrendjének. Ezért nem is tett ma jelentést a polgármester a törvényhatósági bizottságnak a felhátorító eseményről.

A magunk részéről ezzel az ügy be is van fejezve. Minthogy nemcsak a város közönségének, hanem magának a rendőrségnek szempontjából is nagyon kívánatos, hogy az ilyen botrányos események ne ismétlődjenek meg, rámutatunk arra a gyógyszerre, amely ezt a osunya bajt egyszer és mindenkorra kiirtatja.

Nem akarjuk mondani, hogy törvénytelen dolog, de határozottan anomália, hogy a rendőrségi fogdák felett a felügyeletet a rendőrtelügyelőség gyakorolja. Minden modern igazságszolgáltatás arra törekszik, hogy az elítélteket, amely idő alatt az állam sújtó keze rajta van, az a fórum rendelkezék, melynek hivatása a büntést preventíve is megakadályozni.

Az állam a maga részéről ezt az ügyességek hatáskörébe utalta. Az igazságszolgáltatás természetéből folyó, hogy a városokban, ahol önálló hatáskörű rendőrbíróságokat szervezett a törvényhozás, a rendőrségi fogdák-nak a rendőrbíróság felügyelete alatt kell állaniok.

A rendőrbíró bíraskodik a dologkerülők, a csavargók, a foglalkozás nélküliek és mindazok felett, akik a rendőrségi fogdának lakói. Azok is, akiket a bünyügyi osztály vezetősége tartóztat le és negyzennyolc óráig vannak a rendőrségi fogdában, rendszerint a nyomozás első stádiumában, mint foglalkozás nélküli egyének, vagy dologkerülők kerülnek elzárásra. Tehát logikus, ha a rendőrbíróság gyakorolja a felügyeletet, ha ők intézik a foglyok sorsát és valószínűnek mondható, hogy ha ez így lesz, akkor a modern igazságszolgáltatásunk sokkal inkább kiküszöbölheti az ésségi anomáliát.

Természetes védelmünk az Isonzó balpartja.

(Olasz szakértők intik népüket a túlzott optimizmustól. — Elfo-gott hazafru.ó.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 9.

Lugano. Az olaszok hatodik Isonzó-i offenzívája alkalmával az olasz sajtó olyan győzelmet hirdet, mint annak idején Assiagó feyvertelen elfoglalásakor. A katonai szakírók intik a közönséget a túlzott optimizmustól.

Bécs. Az Isonzó hidakat, amelyek már régen ki voltak téve az ellenség tűzérének, csapataink felrobbantották. Ezzel az Isonzó képezi köztünk és az ellenség között az elválasztó határt. Mint a Karszt hegység legnagyobb részén, itt is az Isonzó bal partját tartottuk meg természetesen védelmünknek.

Basel. Az Italia szerint az Isonzónál hatalmas angol agyuk működnek. Ezeket az agyukat átlólag a Somme-csata után vitték oda.

Berlin. A görzi hídfő kiürítéséről a Berliner Lokalanzeiger katonai szakértője ezt írja:

— Sem kicsinyelni, sem tulbecsülni nem szabad a hídfő elvesztésének jelentőségét. A magyar és osztrák csapatokra nézve kétségtelenül annyit jelent a hídfő kiürítése, hogy ezzel egy kirohanási kaput vesztek, azonban az olaszokra nézve végzetessé válhatnak, ha megpróbálnak, hogy ezen a helyen az Isonzó völgyébe ereszkedjenek alá.

Magára Görz városára nézve a hídfő kiürítése szomorú következményekkel járhat, de az olaszok meg fogják győződni arról, hogy csak látszólag értek el sikert.

A Berliner Tageblatt így ír:

Tizennégy honapon át tartották állásukat a túlnyomó számu ellenséggel szemben a hős védőcsapatok, holt a háború kitörésekor a hadvezetőségnek nem volt szándéka ezt az állást tartani, mert az első védelmi vonal az Isonzó balpartján húzódott el. Görz városa ma még szövetségeseink frontja mögött fekszik, de az olasz nehéz tüzérség lövi és a város több ponton ég.

Lugano. Magánforrásból érkező hírek több nap óta egybenhangzóan azt mondják, hogy közvetlenül küszöbön áll az olaszok általános offenzívája, mert az Isonzó melletti harcok csak leplezni akarják a készülő főtámadást. Ennek a főtámadásnak az iránya Trentino volna, főleg az Etsch völgyében fekvő Rovereto. Ezeket a híreket megerősíti a milánói Italia mai kommentárja, a melyet Cauorna jelentéséhez fűz, azt írva, hogy a jelentés egész világosan megmondja, hogy fontos események előestéjén vagyunk. Az ellenség tisztára defenzív verekedik, támadásai is defenzív jellegűek. A magyar és osztrák tüzérség fokozott működésének csak az a célja, hogy az olaszok nagyszabású offenzíváját

lehetőleg elfojtsa. Meg kell adni, — írja tovább a lap — hogy a magyar és osztrák oldalon rendkívül bőven ed vannak látva hadianyaggal, amelylyel igen bölcsen tudnak bánni. Az olasz fronton közvetlenül hatalmas küzdelem kezdeténél állunk, amely felváltja az olasz front mostanáig látszólagos nyugalmát.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Olasz vezérkari jelentés: Az Etsch és a felső Isonzó területén állandó tüzérségi harc van. Az assiagói fensíkon ellenséges állásokat robbantásokkal szétromboltunk. Az Isonzó alsó folyásánál csapataink egyes helyeken megtámadták az ellenséges arcvonalat és néhány fedezék vonalat elfoglaltak. A Montalcione vonalon kemény harcban elfoglaltunk néhány fontos támaszpontot. 360 tónyi légénységet, 100 usztet, köztük ezredet, ezredparancsnokot és egy vezérkari őrnagyot foglyul ejtettünk.

Caproni repülőrajunk bombázta Opesina vasúti csomópontot, egy repülőgépünk nem tért vissza.

Budapest. Az olasz lapok írják, hogy az osztrák-magyar csapatok foglyul ejtették Chiezza Danielt osztrák állampolgárt, aki az olasz csapatokkal harcolt és hogy Oniesza Danielt hadárulástul hátra itélték. Az olasz lapok szerint az ítélet jogtalan volt, mert Chiezza olasz egyenruhát viselt. Követelik továbbá az olaszok, hogy minden ilyen kivégzett olasz katona helyett a hadifogságban levő osztrák-magyar tisztet vagy közkatonát végezzék ki, az olasz lapok ugylátszik a jogi fogalmakat teljesen összezavarják. Senki sem vonhatja kétségbe, hogy minden államnak joga hazafruó polgárait felelősségre vonni. Ha azonban az olasz kormány és hadvezetőség mégis hallgatna a lapokra és ártatlan hadifoglyokat végezne ki, nem kétekedhetünk benne, hogy az osztrák-magyar hadvezetőség hasonlóan fog elbánni a foglyul ejtett olaszokkal.

Hős vasutasok.

(Interpelláció a vasutasok érdekében.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 9.

A képviselőház ma este háromnegyed hét órakor tért át az interpellációra. A bejegyzett négy interpellációból csak Mesóssy Béla tartotta meg interpellációját a vasutasok dolgában.

Beszéde elején kiemelte azt a nagy befeláldozó munkát, amelyet a vasúti alkalmazottak teljesítettek és mellyel az ország hátát kivívták. De ezt nem teljesíthették volna, ha Kossuth Ferenc investíciós programját meg nem valósíthatja, melyet annak idején anynyira igazságtalanul támadták. És hogy a munka teljesítése néhány helyen még sem felelt meg a követelményeknek, úgy az nem az elhunyt államtérítinek előrelátási hiányának, hanem annak a szakképtelenségnek tulajdonítható, amellyel azok rendelkeznek, akik még most is az egyéni érdeküket tessik az állam és a hadviselés érdekéi fölé. Rámutat arra is, hogy

olyan országokban, melyekről Bethmann Hollwegh német birodalmi kancellár nyíltan bevallotta, hogy azokat nem akarjuk annektálni, hanem csakis a béke kezisalogául tartjuk megzálíva, ezekben az országokban is a vasúti beruházások nagy mértékben folynak. Ugy Magyarországon bizonyos vonalakon, amelyeket a hadviselésre való tekintettel nem nevez meg, és amelyek nem csak Magyarországra nézve, hanem stratégiai okokból is fontosak, ezek az investíciós munkálatok nem folytak a megfelelő energiával és bőkezűséggel. Ha azokat a kapcsolatokat, amelyekert ezek óta küzdünk, nem tudjuk most létrehozni, akkor a béke idején sem fog az sikerülni.

Kérdesi továbbá a miniszterrel, hogy milyen intézkedések történtek már is, hogy a vasutasoknak kitasza helyezett támogatások kiutalásának, különösen a beszerzési előlegeket illetőleg és hogy milyen tekintetben kívánja a miniszter a vasutasoknak a beszerzésel előmozdítani, különösen a szükséges listá mennyiségét illetőleg. Uelszerének tartaná, ha ebben a tekintetben a hadhermeny mellőzésevel maga a miniszter lenne meg a szükséges intézkedéseket.

Kérdést intéz a miniszterhez a régióges vasúti üzletereendezést illetőleg, amely az 1907. évi XXXI. törvényekk szama 1917-ben lenne esedékes. Folyamatban vannak-e és irányban a munkálatok? Szükségesnek tartja azt is, hogy azok a vasúti tisztviselők, akik hadiszolgálatot teljesítenek és akik nagy onfeláldozással napokig tartozkodnak a hadiermenen, azok külön hadipénzeket kapjanak. Itten a takarékoság nem előszerű. Sokkal egyszerűbb lenne, ha a takarékoság bizonyos eszékűesek reviziójában nyilvánvalóvá meg. Az osztrák kormány ez irányban már elől járt a jó példával, amelylyben a malnok refakciót beszüntette. A magyar kormány köveese ezt és az eszétal nyert eszékűet fordítsa azon vasúti tisztviselők támogatására, akik hadiszolgálatot teljesítenek. Hízálta a tisztviselők amociói és hadikészültségük is erősödi.

Harkányi János báró kereskedelemügyi miniszter kijelenti, hogy a kormány kellő figyelemmel kíséri a beruházási kérdéseket és e téren kötelességét teljesíteni fogja. A háborus évek alatt is megtörtént a beruházások terén, amik megtörténhettek és különös tekintettel a forgalmi eszközök igénybevetelésére e téren nagymérvű berendezéseket eszközöltek. Kétszázötven millió koronát fordítottak beruházásokra.

Ami az államvasúti alkalmazottak segélyezését és beszerzési előlegek kérdését illeti, eszírni az államvasutak igazgatósága megtette az intézkedéseket. Az eddig nyújtott segélyek meghaladják a hatvankét millió koronát. Intézkedett az iránt is, hogy a vonalkisérő személyzet a főgőzpontokon olcsó áron természetben ellátások jusson. Ami az államvasúti alkalmazottak me-ményének végleges javítását illeti, ugy ezuan is megtörténtek az intézkedések, de jelenleg erről lehetetlen részletesen nyilatkozni. A terhesebb szolgálatot végző vasúti alkalmazottak szolgálati idője máskélszeresen számít. Eanául tovább azonban nem lehetett menni.

Ami a refakcia kérdését illeti, meg lehet az interpelláló arról gyozodve, hogy ott, ahol különös gazdasági érdekek a refakciót nem indokolják, minden megtörtént, hogy ilyen indokolatlan refakcia megszünjék. A Ház a választ tudomásul vette.

Ujabb Zeppelin támadás az angol partok ellen.

(Kilenc léghajó pusztító tüze. — Asquith távozik állásából.)
(Ejjele 2 órakor érkezett telefonjelentés.)

Hága. Tegnap este fél hét órakor néhány Zeppelint láttak nyugati irányban repülni.

Hága. Az észak-hollandi szigeteken Zeppelíneket láttak nyugati irányba repülni. Összesen kilenc Zeppelint számláltak meg.

Berlin. A Wolff ügynökség jelenté: Augusztus 8-áról 9-ére virradó éjjel több tengerészeti léghajorajunk ismét megtámadta Angliát és bőségesen vetett le nagyobb kaliberű robbantó és gyújtó bombákat több tengerészeti támaszpontra, ugyisint Port Humberlandtól lefele Nortfolkiig a parti grótságok katonai je entoségu ipari telepeire. Az eredményt, amely mindenütt kiváló volt, az aranylag világos éjjel tisztán megfigyelhettük. Így a Middlesexo mellett és a grótságokban igen erős robbanást és tüzvészt, különösen es Hardlepoolban a kikötő telepeken és a Time melletti hajóépítő telepeken igen jó robbanást

és gyújtóhatást állapítottunk meg. Widby ipari telepeln és Kingsynn melletti vasuti telepeken is erős hatást értünk el. Bár tényszörök, védőtegek és a tengeri naderő heves ellenhatást fejtettek ki, valamennyi léghajónk sértetlenül tért vissza. A tengerészeti vezérkar főnöke.

Hága. Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelenté: Ellenséges léghajók ma reggel angol támaszpontokat és a skót délkeleti partvidéket keresték fel. A léghajók nem hatoltak be mélyen a szárazföld felé. Számos bombát dobtak le. Különböző helyeken védőágyúink elűzték őket. Három asszony és egy gyermek meghalt és tizenegy személy megsebesült. Nagyobb katonai jelentőségű kárt a bombák nem okoztak.

Lučanó. Itteni lapok írják, hogy Londonban jól értesült körökben beszélnek, hogy Lord George meg a nyáron átv. az Asquith miniszter elnöki tisztségét.

Uj rendőrkapitány.

(Választás a közgyűlésen.)

Az Aradi Közlöny tudósítojától.

Arad, augusztus 9.

Nyüzsgő méhkasoz hasonló képe volt ma a városi közgyűlési teremnek, mert esztendő óta nem voltak olyan sokan a városi közgyűlésen, mint a mai napon. Természetesen ezt a rendőrkapitányi választásnak kell tulajdonítani. Régi igazság, hogy a legfontosabb közügyek sem izgatják úgy a városatyák fantáziáját, mint a választások. Hetekig tartó korteskedések előzik meg az ilyen erőmérkőzéseket és a törvényhatósági bizottság tagjaiban felkorbácsolják a lappangó szenvedélyeket. A rendőrkapitányi állás betöltése valóban nem várt érdeklődéssel találkozott és az izgalmak hullámai az utóbbi napokban nem remélt magasságokba csaptak. Mint már említettük, ötén pályáztak az állásra: Kovács Antal, Moldován Odón, Hoffmann Győző és Szecepkovszky Teofil rendőrhadnagyok, s végül Szilágyi László dr. rendőrfogalmazó, és utóbbi azonban visszalépett. Amint látható, az állásra négy régi érdemes tisztviselő aspirált, akik közül a törvényhatósági bizottság Kovács Antalt tüntette ki legmelegebb bizalmával. A pályázók közül neki jutott a többség és így a mai közgyűlés több mint két évtizedes korrekt, a közönöséggel szemben mindig előzékeny és nagy ambícióju tevékenységet jutalmazott meg, amikor a megüresedett állást Kovács Antallal töltötte be.

A választás a közgyűlési tárgysorozat 4. pontja gyanánt szerepelt és ezért a városatyák már jóval négy óra előtt zsutolásig megöltölték a közgyűlés nagytermét.

— Nyole hónapi főispánságom ideje alatt — mondta szünet kösben tréllásan Kintzig János elnökli főispán — nem láttam együtt a teremben ilyen sok városatyát. Olyanok is vannak, akiket a közgyűlésen még egyáltalán nem láthattam, de nemcsak én, hanem még a polgármester is sem láthatta itt azokat az

idegen arcokat, akik a választás híreire megjelentek.

Valóban csak a legizgalmasabb politikai vonatkozású közgyűlési tanácskozások alkalmával jelentek meg annyian, mint ma. Nemcsak a földszinten, hanem a karzatokon is szinte összehérséledott a kíváncsiak tömege. Az ember azt bírte volna, hogy a városi hivatalokban erre az időre szünetet rendelnek el, mert csaknem minden városi tisztviselő és tisztviselőnlő a karzatra sereglett. Angel István dr. főjegyző referadójában ismertette a pályázókat és egyben közölte, hogy Matusz Peter és társai gajú kigazdák beadványukban arra kérik a közgyűlést, méltányolja Moldován Odón rendőrhadnagyának mostanag Gajon szerzett érdemeit és őt válasszák meg kapitánynak. Egyben bejelentette Szilágyi László dr. visszalépését is.

Kintzig János főispán a kijelölő bizottságba felkérte Fabry Sandor dr.-t, Mülek Lajos dr.-t és Neuman Adolf bárót, a közgyűlés pedig kiküldte Müller Károlyt, Issekutz László dr.-t és Nagy Sándor dr.-t. A kijelölő bizottság mind a negy pályázót kanuidalta a rendőrkapitányi állásra. Az ugyancsak a közgyűlésen betöltött rendőrségi iktatói állásra pedig Oury Zoltánt, Kovács Viktort és Kertész Ernőt jelölte. A közgyűlés az alkapitányi állásra pályázók szavazatának összeszedésére két bizottságot küldött ki. Az elsőnek Paresz Béla dr. elnökléte alatt tagjai voltak: Varjassy Lajos dr. és Braun Gusztáv, jegyzője Angel dr., a második küldetésnek tagjai voltak Steinurat Mór dr. elnökléte alatt Rosenberg Miksa dr. és Fenyves Dezső, jegyzője pedig Zubor Andor. Elénk nyüzsgés közepette folyt le a tükös szavazás, amelynek eredményét Kintzig főispán a következőképen hirdette ki:

— 108 szavazatot adtak le, amelyből Kovács Antallra 46, Hoffmann Győzőre 26, Moldován Odónre 22 és Szecepkovszky Teofilre 11 esett, így tehát a rendőrkapitányi állást a közgyűlés Kovács Antallal töltötte be.

A közgyűlés éjjezéssel fogadta az ered-

ményt. Azután közfelkiáltással rendőrségi iktatóvá választották Oury Zoltánt, aki hosszú éveken keresztül szintén nagy ambícióval végezte feladatát mint rendőr-sagédísz.

HIREK

— Kiténtetések. A király az ellenséggel szemben tanusított vitéz és eredményes magatartása elismerésül Jezeranoi Sertis Károly 33. gyalogezredbeli alezredesnek egy gyalogezred parancsnokának a Lipót-rend lovagkeresztjét a hadiékítménnyel, díjmentesen adományozta, egyben megparancsolta, hogy az ellenséggel szemben vitéz magatartásukért Radig Lajos századosnak, Ganovszky Lajos tartalékos főhadnagyának, Feneschán János főhadnagyának, Lukács Sándor századosnak, Farkas József, Jenai László és Mittermayer Odón tartalékos hadnagyoknak, valamennyien a 33. gyalogezredben a legelső dicsőséti elismerés tudtul adassék.

— Visszatér Lemberg alpolgármestere. Lembergől jelentik: Az oroszok által annak idején ellogott Lemberg alpolgármestere Schleifer dr. Svédországon keresztül vissza fog térni Lembergbe.

— Vizsgálat az angol hadügyi hivatalban. Rotterdamból jelentik: A Nieuwe Rotterdamse Courant jelenti Londonból: Az alsóház tegnap elfogadta Lloyd George javaslatát, amely szerint katonai és polgári vegyes bizottság fog szerveztetni a hadügyi hivatalban uralkodó visszás állapotok megvizsgálására. Ugyanaz a lap jelenti Londonból, hogy különböző jelek arra vallanak, hogy az alsóház a kormányal szemben mindjohban visszanyeri függetlenségét.

— Arpát és repóét vásároltunk Romániában. Bukarestből jelentik: A román fokiviteli bizottság Costnescu földmívelésügyi miniszter elnöklete alatt tartott értekezletén meggyezett a központi hatalmak képviselőivel az idej aratásból származó sörárpa és repce eladása dolgában. Sorárpanak 4500 és repcének 500 lei az ára vaggónonként. Rendelkezésre áll még körülbelül 2000 vagon borsó és 6000 vagon sörárpa.

— Az orosz diktatura. Párisból jelentik: A Temps petervari tudósítója jelenti, hogy első forrásból a következő értesítést kaptak a minisztériumban leguobb beállott változások okáról: Oroszország katonai és általános helyzete, ma inkább, mint valaha, valamennyi közhatalomnak minél nagyobb egyesítését követelik. Ebből az egyetlen okból határoztak el, hogy a főhatalmat Stürmer kezében összpontosítják. O lett a mögöttes ország frontjának parancsnoka, mert ezentél minden intézmény az ő legfőbb intézkedési körébe esik.

— Nagy tüzek Oroszországban. Stockholmól jelentik: Oroszországban ideérkezeti hírek szerint Moszávában és Petervaron ujjabb nagy tüzvész pusztította. Különösen Petervaron dúnongólt a tűz, ahol nem kevesebb, mint 17 gyar égett le. A har órást több tüzoitó meguált.

— Oroszországi levél egy aradiőhadnagy hájáról. Irtnak már arról, hogy Bukovics Ervin aradi főhadnagy orosz fogságban meghalt. Erről a minap Hadity Zoltán honvédkézadói özvegy Bukovicsné a következő megratott hangú levelet kapta Neri-schinskiből április 25. kelettel:

— Igen tisztelt Nagyságos Asszonyom! A sora utjai és az isteni bölcsesség kifürkészhetetlenek. Néhány nap előtt még terveket szőttünk a jövőről, örültünk a viszonyulásnak, örültünk hozzáátartozóink szeretetének, amely oly régen nélkülözünk kellett. Ember tervez, Isten végez. De Isten az On fiát — a mi végtelenül szeretett bajtársunkat Bukovics Ervint 1916. április 18-án magához szőhőta. Április 21-én deluan 3 órakor temették el az itteni temetőben az öt megillető katonai tisztességgel. Itt tartózkodó összes tisztársai kikísérték őt az örök nyugalom helyére. A birtokában talált összes dolgokat és értéktárgyakat Rosenwaig Tivadar főhadnagynak adtuk át, ki hazatérésünk után fogja átadni azokat családjának. Fogadja Nagyságos Asszonyom a mi mély részvényünket, szolgálaton vigasztalásul nagy fájdalommal az, hogy ő életét szeretett hazájáért való harcban vesztette el s hogy mi a jó és nemeses bajtársnak emlékét egész életünkön át megfogjuk őrizni. Tiszteletteljes kézsókat maradjon az Ön osziate tisztelője Hadity Zoltán a 2. honvéd gy. e. kapitánya.

— Júliusban elűzött ellenes hajók. Hagaból jelentik: A hollandi hajózási körök arról értesítenek Londonból, hogy angol becslés szerint az entente kereskedelmi flottája júliusig 110.000 tonna és a semlegesek kereskedelmi flottája huszezer tonna tartalmu veszteséget szenvedett a tengeralfajatok harca következtében.

— A betéti kamatláb Ausztriában. Bécsből jelentik: A nagyobb bécsi pénzintézetek és Alsó-Ausztria többi városának bankjai, valamint az osztrák korona tartományok intézetei általában a betétek után 4 százalékos kamatot fizetnek. Egyes közeli országok kamatmozgalmi folyán az osztrák pénzintézetek is tárgyalnak a kamatláb leszántása céljából. Az intézetek vezetői azonban tulajdonban a 4 százalékos betéti kamatláb változatlan fontartása mellett nyilatkoztak. A nagyobb bécsi pénzintézetek ezt az elhatározást azzal okolják meg, hogy óvatosságból be akarják várni azt hogy a jelenlegi pénzmozgás tartósnak mutatkozik-e.

— Német asszonyok és francia hadifoglyok. Konstanzból jelentik: Az itteni törvényesek több német asszonyt és leányt vont felelősségre azért, mert francia hadifoglyokkal intim viszonyt kezdtek. Néhány asszonyt, aki levelezett is francia hadifoglyokkal és arszépet is küldött nekik és akiknek férjei a fronton vannak, hat heti fogságra ítélték, egy huszeztendő leányt pedig három heti, két másik leányt pedig öt, illetve három napi fogságra és nevüknek közzétételére ítélték.

— Mükedvelői előadás Menyházán. Az idei nyaron a kies Menyháza fürdő, Aradrarmegyének e természeti ékecsége, nagyon látogatott. Különösen Arad városából vannak kinn sokan, s igen élénk a fürdő társadalmi élete. E hó 14-én hétfőn este mükedvelői előadást rendez a fürdő ifjusága a nagy vendéglő éttermében. Színiere kerül: Herceg Ferenciek „A Gyurkovics leányok” című színijátéka. Szereplők: Jakabffy Lajosné urasszony, Almásy Paulinka, Andrenyi Magda, Osernevic Mimi, Eszter, Erasebet és Judith, Fabry Manci, Marianne és Pozsgay Gabi urleányok, Andrenyi Lajos, Fabry Vilcs, Toepke Alfréd és Urban Pál ifjak. Az előre látó rendezőség az előadást a két ünnep közee eső hétköze tette, remélve, hogy sokan fogják igénybe venni a kelles ünnep alkalmából a szép Menyházára való kirándulás lehetőségét. Szobák rendezetők a fürdő igazgatóságánál és lilis Albert kereskedőnél. Felül tiszteleteseket a nemes céra való tekintettel köszönettel fogadják a mükedvelői előadás rendezősége.

— A Szusz-oszatorna veszedelme. Rotterdamból jelentik: Londonból jelentik: A Lloyd közli, hogy bizonytalan időre leügeszül a portszaradenti utra a szállítási biztosítást.

— Torok tojás Ausztriában. Bécsből jelentik: két évi megszállás után a minap nagy mennyiségű torok tojás érkezett az itteni piacra. Gondoskodás történt, hogy a behozatal most már folytonos legyen. A torok tojás darabja 24 filler, míg a bellemi tojásé 27—30 filler.

— Arkon bokron át. (Sláger vigjáték az Urániában.) A szusz most egy kiváló vigjáték sorozatot szerzett be, melynek első tételét tegnap a „Kék egér” jeles szerzőjétől származó vigjátékot mutattott be. Kopasz ur, a mocsai nabobnak élményeiről vagyron szó. Mucsára ugyanis azintáratat érkezett és Kopasz ur hatalmasan szerelmes lett a társulat primadonnájába Lolaba. Természetesen, hogy ónagysága Kopaszné ezt nem szívesen nézte és mikor Kopasz ur Budapestre érkezett a nő kedvéért, feibátalja a művészön régi barátját, hogy mint detektiv tartóztassa le Kopasz urat. — A jövő évadban a következő nagyszabásu szenzációkat fogja az Uránia kizárolagos joggal bemutatni: Franceska Bertini, Erna Morana, Hanni Wiese, Treumann, Bauik, Mia May, — Talarso, Alvin Neuss, Harry Biel detektiv sorozatok, ezenfelül a Svenska, Oliver, Union, Messler és Bioskop gyárak minden termékét.

— Nem lehet eléggé azon káros hatásokra utalni, melyek a fogak, — ezen, az emésztésre annyira fontos és nélkülözhetetlen segédeszközök, — elcsúsztatása által származhatnak. Ekkor Förborg, s. o. k. h. m. orvos arra utal, hogy vizsgálatai alkalmával 73 százaléka azon egyéneknek, kik fogrotadásban — ezen annyira feltett betegségben — szenvednek, bajukat csakis fogak rossz ápolása miatt kapták. Nem lehet tehát eléggé ajánlani hogy mennyire fontos a fogak étkezés utáni és lefekvés előtti rendszeres tisztítása, egy olyan régen kiprobat és elismert fogápolószerszerrel, mint amintő a Sarg-féle Kalodont. 6955

— Az Aerowash Mosógép a világ leg-tökéletesebb mosógépe. Egy óra alatt annyi ruhát lehet vele kimosni, mint a mannyit egy mosónő egész nap alatt kimos. Gyakorlati bemutatás esütörtök délután pont 5 órakor Magyar Felső gazdasági rep és műszaki üzle-

tében. Arad, Zrínyi-utca 6. Orakodjnak a sílány utazatóktól. Ara 24 kor. 281

— A kiadóhivatal izenete. A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem éreztik meg a szokott időben, úgy jelentsek be ezt a körülményt annál a postahivatalnál, a mely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

AZ ARADI KÖZLÖNY telétszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 367
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Reklám	— — — — 15

Biblia és viski.

(Angol bajok.)

Az Aradi Közlöny maostojától.

Arad, augusztus 9.

1. Churchill 1000 fontot, a mi pénzértünk szerint körülbelül 25.000 koronát kapott egy cikkorozatért, amely Lord Northclites legújabb időben alapított folyóiratában a Sunday Pictorialban jelent meg. Sok ember fog így szólani: Nem érdemelte meg ezt az összeget négy háborus cikort! Ezek emlékezni fognak arra, hogy az „Elveszett Paradisom”-mal sohasem keresett a szerzője életében 100 tontot. Az irodalmat is, ügylászik, akkor illetik meg legjobban, amikor a legkevesebbet ér. Legalább így írja a Daily News.

2. A nagyobb vidéki városokban, legutóbb Brightonban, a Varieté-színpadokon egy terlit mutogattak az utolsó hetekben, akiket a programon es volt a neve: a világ legboldogabb embere! Különböző londoni dalszarnokok is hirdítők már a legközelebbi felléptét. Stark Tamás, így hívják az embert, a következő hőstettekkel és szerepecsis dolgokkal tette nevét közismertté:

○ Volt a „Bulward” hadihajó egyetlen életben maradt matróza.

○ Volt az a férfi, aki a Zappelit a Tuen-se torkolatánál lelőtte.

○ Volt az a férfi, aki a „King Edward” hajó gépnázába leszállott s a közti keresztelte, midőn ez a hajó aknába utközött.

○ Volt a skagerraki csalában elsüllyedt „Invincible” hajó 6 megmaradt matróza közül az egyik.

Fajjalom, Stark urat a londoni Marlborough-színpadban történt első rellépése alkalmával, hamis tények hirdetése miatt, lezástottattak. Most a rendőrség börtönében neki bizonyosságot szolgáltatni arról, hogy csakugyan a legszerencsésebb ember-e s nem a tengerésznek egy közönséges szökevénye?

3. Van-e valami panaszra méltóbb dolog az egész országunkban, mint iskolainknak jelenlegi nyomorúságos helyzete? panaszolja a Daily Chronicle. Az iskolák mindenütt tanerő hiányában szenvednek. Az ifjuságnak a nevelése a nyilvános iskolákban a legszállalomra méltóbb formában történik. A tanítói elvárják, hogy

kétszeres munkát végezzen,

s megéljen olyan fizetésből, amely a háborus viszonyok miatt teljesen sem vehető, mint volt a háboru előt.

A védjegy.

HARCTÉREN LEVŐ SZERETETTEINKNEK küldjünk MODIANO-CLUBSPECIALITÉ HÜVELYLYEL

készített CIGARETTAKAT, hogy lássák, hogy nekik mindenből a LEGDRA-
GABBAT, tehát a LEGJOBBAT is választjuk!

6812

Lehetetlen ilyen körülmények között va-
lami derekas dolgot végezni. A gyermekek
idősebbek lesznek, elöregyik az iskolát keve-
sebb tudással, mint a háboru előtt. Milyen le-
het majd a jövőjük? De tulajdonképpen mire
váltó a tanügyi tanácsos, ha nem tud csele-
kedni és tanácsolni mielőtt késő lenne?

4. Egy katonának a táskájában, ki a ka-
tonai szolgálatnak „lekiismereti” okokból el-
lenesegűk, letartóztatása után, egy bibliát ta-
láltak. A katona kérte, hogy hagyják nála a
szent könyvet. Hosszas gondolkodás után bel-
egyezett a szolgálattevő tiszt, de csak azal a
korlátozással, hogy a rekrutának minden nap
csak egy órát szabad abból olvasni, mert —
így szól az indoklás, — a sok biblia éppen
olyan káros, mint a sok whisky.

A sommi csatáról kiadott vesztő-jegy-
zésben, melyet napról-napra közölésnek, min-
den négy-öt köségezesek esik egy tiszt. Mi
szógy se tudjuk megmagyarázni a tiszteknek
est a szokatlannal nagy veszteségét. Talán az
egyenruha teszi őket az ellenség előtt oly könnyen
felismerhetővé, vagy ennek oka abban
a gondatlanságban keresendő, amely egyesesen
ellenértéke a pártországok? Ezt írja a Daily
Newshez egy apa, aki két fiát elvesztette.

Egyik angol folyóirat: a Tablet írja a kö-
vetkezőket: Egy fiatal nőgy, aki tegnap hátán
egy székkel együtt a paddingtoni pályaud-
vart, hatalmas gyalogutatót tehetett a környé-
ken. Két évvel ezelőt a hárszak bizonyára
egy elegans bőrcsizmó lett volna és azt, hátán
egy, a nőgyet kísérő hordár vitte volna. Ma
a kisasszony maga cipeli a hátizsákot és senki
sem bírálkozik meg ezzel.

VAROS ÉS MEGYE

A város közgyűléséből. Arad város tör-
vényhatósága ma tartott közgyűlésében a ka-
tonatisztok beállásosításával Brauna Guztáv és
Osermák Agoston szállodásokat birta meg. Ha
Osermák átadja az üzletét másnak, akkor a
város csak Braunnal lép szerződésre. A szálló-
dakon kívül csak tanácsai engedéllyel szabad
kastéket elszállásolni. — A törvényhatóság az
aradi ipartestület indítványára a béke beállta-
val elővezendő közmunkák előkészítésére egy
munkabizottságot küldött ki a polgármester,
illetve helyettesének elnöklésével. Tagjai a bi-
zottságnak: Szántay Lajos, Reisinger Sándor,
Reinhardt Gyula, Steinerwald Alajos Varjassy
Lajos dr., Balog David, Bolgár Lajos, Csallier
István és Sófai György.

KÜZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A Fabank újabb tranzakciójáról. A tőzs-
dén napok óta élénk érdeklődés mutatkozik a
Magyar Fakereskedők Hitelintézete részvényei
iránt, amit az intézet újabb tranzakcióival hoz-
nak kapcsolatba. Arról beszélnek ugyanis,
hogy a Fabank, az eddigi kiterjedt üzletle-
nete mellett, a kincstártól újabb nagy ba-
rakkok építésére kapott megújítást. Kétszég-
len, hogy az intézet e legújabb tranzakciója a
folyó évi fizetéseket növelni fogja. Ezért
tartják indokoltnak a tőzsdén is a részvények
leértékelési arányát.

A szerkesztésért felel:
Budnyánszky Endre (avvallottában):
Staubert József.

NYILTTÉR.

(Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget)

„Fölvétel a BOHN-féle „Szegedi Deák-Otthonba”

mint internátusba.

SZEGED, Tisza Lajos-körút 43. szám.

As internátusba fölvételnek főgimnáziumi, főreáliskolai tanulók

vallás és nemzetiségi különbség nélkül

továbbá azok, akik a falu kereskedelmi, polgári avagy elemi iskolát
őhajják látogatni. Ellátási díj egész évre 700 korona. As interná-
tusnak különben berendezett kétmeletes palotája van, ahol a
növendékek szakaszonkénti felügyelet alatt állanak. Minden további
felvilágosítást közzé-
gel nyújt a tulajdonos
Bohn Károly, igazgató.

8307

ARADI KÖZLÖNY

1919. évi augusztus hó 1-től új előfizetést
nyitottunk az Aradi Közlöny-re.

Előfizetési árak:

Helyben:

Egész évre	28 K. — fill.
Fél évre	14 „ — „
Negyed évre	7 „ — „
Egy óra	2 „ 40 „

Vidéken:

Egész évre	32 K. — fill.
Fél évre	16 „ — „
Negyed évre	8 „ — „
Egy óra	2 „ 80 „

Tessék mutatvány számot kérni.

A szépségápolás titka a felhasznált szé-
pítőszerek helyes megválasztásá-
ban rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-
szépítő különlegességei
mind kipróbált jó hatású készítmények,
amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőcse. Kis tégely 1 kor.
Nagy tégely 1.90 k.

Rozsnyay Serail crémje nappali használatra. Egy té-
gely ára 1 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 1 kor. 50 fill.

Rozsnyay Serail Arcpor. Lehető finomságu. Crém,
leher, rózsas és testázi-
nekben Egy dob. ára 1 korona 50 fillér.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, ibolya, Loin
du bal, orgona, piros ró-
zsa, Serail, Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Láb- és kezizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és
„Peppo” hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít! !

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppo hintőpor „ „ „ 1 kor. — fill.

Legfájdalmasabb
tyukszemétől

Is három nap alatt mindenki
megszabadul a Hajós-féle ANA-
GALLIN használatával. Ke-
zelése igen egyszerű, nem pisz-
kít, nem ragadós. A beszerzés
nél vigyázni kell az ANAGA-
LLIN szóra. Ára használati utas-
ítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat
nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A
szájüreget deszinficiálja, utózza
igen kellemes. Ára egy porcellán-
szelencének 80 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeháza mellett.)

Vágósertéseket

berakó állomáson átvéve

maximális áron

vásárol megbízásból a

Szegedi Hus- és Vásárpénztár R.-T. Szeged-Központi

Távirati cím: Interurbán telefon 615.
„Huspenztár“

Szives ajánlatok fenti címre keretnek. 4136

Rum—likőr

essentiák és kompozíciók

Kocsikenőcs,

Svédgyufa

Pótkávékban

állandó raktár

Szemző Armin

áruügynökségénél, Arad. 502
Interurbán telefon 502. szám

Olcsó kávé!

Beck-féle Fiumei családi pörkölt kávé elsőrendű keverék kitűnő zamatu és tápdu

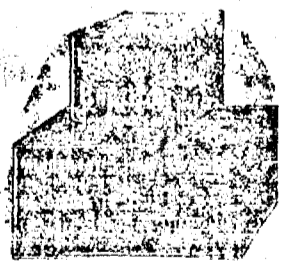
kilója K. 8.60

1/2, 1 és 5 kilós plombált dobozokban, 5 kilós postacsomagban bérmentve. A pörköléshez használt kávé tisztaságáért kezünk.

Pótkávé Beck Testvérek-féle gyártmány, tiszta katáng és fűgéből előállítva 1/2, 1/4 ládikákba

Husleveskocka

ala Maggi.

Legjobb készítmény zománcozott bádogdobozokban (100, 250, 500 és 1000 drb) 1000 darabonként K. 50.— bérmentve 50% engedmény aruban küld utánvet mellett

Beck Testvérek

Export-import Arad, Teleky-u. 15. sz.
Raktár: Teleky-utca (saját ház.) 4106

6390—1916. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a nyers szilváért követelhető legmagasabb ár a m. kir. miniszterium 2450—1916. sz. rendelete szerint a következő:

1. §. A nyers szilváért követelhető legmagasabb ár a termelőtől történő nagybani vásárlásnál métermázsánként (100 kg.) tiszta sulyra a következő: a) őszi szilváért 20 kor., b) nyári szilváért 12 kor. Ezen árak a csemegefajtájú szilvákra, amelyek azonban szeszifőzésre és szilvaiz készítésre nem fordíthatók — nem vonatkoznak.

A szilvakészítményekért követelhető legmagasabb ár nagybani vásárláskor métermázsánként 100 (Egyszász) kg. tiszta sulyra: a) aszalt szilváért a készítőtől való nagybani vásárláskor: 1. 100—105. dbos minőségért 100 korona. 2. 115—130. dbos 97 korona. 3. 130-on felel 94 kor. b) szilvaizért a készítőtől való nagybani vásárláskor 120 kor.

Ha a szilva, aszalt szilva, vagy szilvaiz árusítása közvetlen fogyasztás céljait szolgáló forgalomban (kicsinyben való vagy részletkereskedésben) történik, az eladó csak olyan árakat számíthat, amelyek a megállapított legmagasabb áraknál nem aránytalanul magasabbak.

Az ez ellen vétőket az 1915 évi november hó 28. napján 4207—1915. M. E. sz. a. kelt rendelet (L. a Budapesti Közlönynek 1915. évi november hó 26. napján megjelent 278. számában) 16 §-a értelmében kell büntetni.

A szilvacéfréért követelhető legmagasabb ár hektoliterenként: a) nyári szilvából készült 3—4% szesztartalmu céfré 18 korona. b) őszi szilvából készült 5% vagy ennél magasabb szesztartalmu céfré 18 korona. 3% szesztartalmu aóli céfre adásvétel tárgyát nem képezheti.

A jelen rendeletben megállapított legmagasabb árakat, amelyek magukban foglalják a rakodó állomáshoz való szállítás költségeit is, csomagolás nélkül készpénzfizetés mellett történt eladás esetére kell érteni.

A jelen rendelettel megállapított legmagasabb árak 1916. évi július hó 28. napján lépnek életbe.

Aki a jelen rendelet hatálya alá eső cikkért a legmagasabb árakra vonatkozó rendelkezéseit bármi módon kijátsza vagy ennél közreműködik, hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ez a rendelet 1916. évi július 28. napján lépett életbe és a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

Arad, 1916. augusztus 2.

Varjassy Lajos, polgármester.

Értesítés!

Az

„Ibolya Doré“

készítmények a mai naptól kezdve a következő árakban kerülnek forgalomba:

Ibolya Doré-órém 1 tégely	K. 1-50
Ibolya Doré-szappan 1 drb	K. 1-50
Ibolya Doré-tej 1 üveg	K. 1-50
Ibolya Doré-hőgypor 1 dob.	K. 1-50

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely baját vagy bajuszt a legesebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni, a „Melogen“. Ára 2.40 korona.

Szőrvesztő-Depillor. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmazatlan szőreit arc, nyak vagy karokról stb, minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ára utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárban **ARAD, Andrásy-tér 22. sz.** Alapítottatott 1836. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

ECETSAV

garantált 60% vegyileg tiszta, étkezési célokra, prima svéd áru 580 grammos üvegekben, 25 üveg ládánként, franco csomagolás. Próbauvegek 580 grammos 5 korona 50 fillér. 4109

Beck Testvérek,

Arad, Teleky-utca 15. (saját ház.)

Megérkeztek a legújabbban felvett

Columbia

lemezek.

Gyóni Géza: Csak egy éjszakára küldjétek el őket!... Ha majd egyszer mindeki visszajön... A testamentum. Ide banda. Daru madár ha elszánsz délfele... Rózsi néni... Ott, ott... A dalokat Király Ernő énekli. Kapható kizárólag

Hammer Vilmos

műszerésznél 1281

Arad, Szabadság-tér 5—6.

Ispán,

ki románul is beszél, jó írással, alkalmazást nyer:

ifj. Eliás Adolf

malomtulajdonosnál, Ópécska

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári raktára.

Gyermek-kocsik

valamint összecusukható

nyugvó-ágyak

nagy választékban.

Zimmermann Ignác

norinbergi díszmű- és játékaru üzletében. 2181

Arad, Szabadság-tér 21.

Apró hirdetések.

Judnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/6 óráig vétetnek fel.

LEVELEZÉS.

Szivikém,
 hogy gondolhat ilyenmit? Rendbe minden, elmesélem az akadályokat. Ubl. 4188

Első kísérlet
 meggyőz mindenkit a Mimosa-tejterm csodás arcfinomító hatásáról. Egy tegely 1 kor. 50 fillér Hánzu Nestor drogeria és illatszer-üzletében, Arad. 8711

Egy üveg
 legfinomabb ecet-eszencia, mely 2 1/2 liter kellemes ízű asztali-ecet készítésére elegendő, 1 korona Hánzu Nestor drogeria és illatszer-üzletében, Arad. 8711

ELLÁTÁS.

Két vagy három
 gimnásista, realista vagy polgárista fiút jobb írási családból, teljes ellátásra vállalom. Cím Széll L. utóda Arad Szabadság-tér 12. 4178

Lakóba járó
 tanuló teljes ellátásba és oktatásba részesül. H. Garai Károlynál, Arad, Simonyi-utca 2. szám alatt. 4086

3-ik gimnásista
 fiának jobb családnál teljes ellátást keresek. Ajánlatot ár megjelölésével „Gimnásista” jellegre a kiadóba kérek. 4158

GYOGYASZAT.

American
 Hair-Petrol Dr. William Patterson a hajhullás és korpaképződés legbiztosabb ellenszere. Egy üveg 2 korona Hánzu Nestor drogeria és illatszer-üzletében, Arad. 8711

Ajánunk
 a drága vatta (gyapot) helyett teljesen azonos kinézetű igen jó felszívó képességű pótszert a Cellonin vattát ára 250 grammos csomagokban 2 korona. Földes Gyógyszertár, Nehs Gyógyszertár. 12

ALKALMAZÁST KERES.

Középkorú nő,
 fizeteli teendőben járás, fűszer, liszt, pék, esetleg cipőüzletbe elárulónak ajánlkozok vidékre is. Házvezetőnek is elmegy. Cím a kiadóban. 4178

ALKALMAZÁST NYER.

Gyors- és gépirónő
 keresek azonnali belépésre. Ajánlatokat „Komoly” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 4162

Raktárnok
 kerestetik gyári üzemhez. Cím a kiadóban. 4161

Fiatal
 papír vagy fűszerkereskedő segédet keresek azonnali belépésre. Ajánlatot igény megjelölésével kér, Jámor papírkereskedő Arad. 4180

Egy tisztességes,
 jóra való fiú boltiszolgának felvétetik. Weinberger Ferenc ékszerésznél. 4176

Csepiész
 több évi gyakorlattal bíró, józan-életű, két gépész azonnali alkalmazásra kerestetik. Ajánlatok „Szorgalmas” jellegre kéretnek. 4185

Könyveés.
 levelezés, esetleg a pénzügyi teendőkben járás, komoly írási alkalmazást nyer azonnal. Csak jó erők ajánlkozhatnak! Ajánkozások „Alkalmazás” jellegre kéretnek. 4184

OKTATÁS.

Gyorsírás
 tanítók olcsó tandíj mellett. Zongora és különféle kézimunka tanítást is vállalok. Jelentkezések 11—1 óra között Purgly Lajosné-utca 180. 4171

Junge Dame
 ertheilt gewissenhaft-n franz u. deutschen u. terricant Convers, etc. Briefe erbeten unter „Diplôme de Paris.” 4177

Zongora tanítónő
 praktikus módszer szerint, oktatást nyújt háznál és házon kívül. Cím a kiadóban. 4080

LAKÁST KERESNEK.

November 1-re,
 esetleg korábbra is a város belterületén 3 szobás modern lakást keresek. Lakás címetek a kiadóba kérek. 4700

KIADÓ LAKÁS.

Egy 2 szobás utcai
 és egy 3 szobás kerti lakás, teljesen elkülönítve, modernül felszerelve, november 1-re kiadó. Hasszinger-u. 5. 8116

Modern
 2 szobás földsz. utcai lakás, november 1-re kiadó. Bővebbet Dr. Angel főjegyzőnél, Városhaza. 4179

Egy vagy két
 butorozott szoba kiadó Lápó-u. 8/a sz. 4118

ÜZLETEK.

Pécskai-ut 6. szám
 alatti vendéglő és szálloda, bevonulás miatt eladó. Esetleg hasznosbérbe is átadó. 4141

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Rövid zongora eladó
 Kossuth-utca 37—38. Dóssa-ház. 4187

2—3 lóerős
 lokomobil megvételre kerestetik. Esetleg cséplés utáni átvételre. Cím a kiadóban. 4175

Egy gramophon
 és egy erős varrógép eladó. Csernovits Péter u. 31. 4172

Zongora
 kitűnő, rövid és ebédlőkredenc eladó. Deák Ferenc-u. 14. Megtekinthető délelőtt. 4181

Jó karban
 levő bőrgarnitúra: mely áll 6 fotel és díványból, azonnal eladó. Megtekinthető özv. Dr. Balázs Vilmosné, VI.ágos. 4182

Eladó
 egy drb 10 éves, 157 cm. magas, jegytelen, fekete arabs tollvér bábo'nal ménesjeggyel ellátott, teljesen hibátlan kanca ló. Teljesen belovagolt és kocsihoz is használható. Bővebb felvilágosítást ad Lupény község (Hunyadvm.) főjegyzője. 4170

Uradaimi tej
 vennék napi 100—200 liter fogyasztásra. Katonai járványkórház, Arad. 4167

Tabori udvarok,
 levelező-lapok, levelek és papírok nagyban és kicsiben jutányos áron kaphatók Pichler Sándor papírkereskedésében és könyvnyomdájában Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 308. 811

Konar omlék
 erős lemezű, 1000 drb.-ként 6 koronaért kapható Ingusz L. és Fia cégnél, Weitzer-u. 4072

Eladó szalma
 kb. 15—20 öl idei termésű búzaszalma eladó. Megtekinthető Spitzer Dénesnél, Erdőkereken. 4157

Vessző
 a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, mindenféle egyenruhát, valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bleier Ignáta, Szent Pál-utca 12. sz. 229

Muraközi menió
 két darab eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak külön birtok-kezelősége, József főherceg-ut 22. szám. 2285

Erkeiek,
 ablakok, sírhelyek, virágágyak díszítéséhez Peiargonla (muskatli) különböző színekben eladó. Megrendeléseket elfogad az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak külön birtok-kezelősége, József főherceg-ut 22. szám. 2990

National kassza,
 megvételre keres tetik. Cím a kiadóhivatalban. 8942

Uj Butorhitel!
 Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly boj. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 891

KÜLÖNFÉLE.

Mely tőkepenzes
 egyén adna 1500 koronát kölcsön biztosíték mellett egy évi letörlesztésre? Ajánlatokat „Tisztviselő” jellegre kérek. 4186

Poloskák
 és azok petéinek biztos kiirtására „Radical” poloskairtó folyadékot használjunk. Egy üveg ára 70 fillér Hánzu Nestor drogeria és illatszer-üzletében, Arad. 8711

Dr. Sonajkovszky
 lábizzadás elleni szere, biztos kipróbált ártalmatlan szer, rögtön hat, ára 1 korona. Kapható Földes és Heach gyógyszerárában. 12

125 koronaért

egy finom öltönyt vagy felöltőt mérték után készít

Hauptfogel Ferenc

férfi szabó mester

Kazinczy-utca 5. szám. 3877

Olcsó tűzifa

ölszámra és waggontételekben kapható Cukor László

fakereskedésében Arad, Nagyváradi-ut 11. (üzletvezetőséggel szemben) Telefon 3—13. 8709

Matteine-féle patkány- és egérintás

új eljárás szerint. Patkány- és egérintáshoz ajánlok patkány- és egérintő-szert. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintő-szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintő-szert bacillus árai:

1 kis adag 2—300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3—600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine” vegyszeti laboratórium

Arad, Beres Beni-tér 1. szám. Telefon 10—45. 1233